AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 64. JOLIET, ILLINOIS, 6. JULIJA 1917. LETNIK XXVI.

Plemenski boji v East St. Louisu, Ill.

Triintrideset črncev in četvero belokožcev usmrčenih, nad sto ranjenih in 310 hiš razdejanih.

GUVERNER NA LICU MESTA.

Kdo bo oproščen vojaškega nabora? Prohibicijsko vprašanje.

East St. Louis, Ill., 2. jul. — Nad 1000 oboroženih črncev je danes zasedlo takozvani črnokrožni okraj in začelo streljati na policijski avtomobil. En policist je bil usmrčen in več je bilo ranjenih, med njimi eden smrtnonevarno.

Miliške čete so bile takoj poslane v dotično okrožje.

Črnci so se zbrali davi kmalu po polnoči na znamenje cerkvenega zvona in so korakali po cesti, ko so zadeli ob policijski avtomobil. Na vprašanje policistov, kam korakajo, jim je bilo namignjeno, naj se peljejo dalje, in na drugo vprašanje so odgovorili s streli.

Pravijo, da so se črnci zbrali, da se maščujejo za svoje izgube med prvim plemenskim bojem dne 28. maja, ki so ga začeli belokožci vsled dejstva, da jih črnci izpodrivajo od dela in zaslužka.

Druhal streljala črnce.

East St. Louis, Ill., 2. jul. — Na begu iz njih gorečih hiš, ki jih je zažgala slepobesneča druhal, je bilo nocoj najmanj petnajst črncev ustreljenih. Koliko črncev je storilo smrt v plamenih, ni znano in se bo dalo šele jutri ugotoviti, ko se preiščejo razvaline. Že kmalu po 7. uri zvečer je gorelo nad dvajste nigrovih hiš in razdevanje se je šele začelo. Ob 8. uri zvečer je bilo proglašeno vojno stanje. Obenem je začela policija prijemati krivce in v kratkem se je nahajalo nad tristo belokožcev pod ključem.

Kupčijski okraj ogrožen.

V več delih mesta razsajajo veliki požari in plameni segajo prav v bližino kupčijskega okraja. Število črnih žensk, otrok in mož, ki so bedno poginili v plamenih, ker jim je druhal ovirala beg ter jih je ali ustrelila ali podila nazaj, cenijo na kakih sto, čeprav še ni mogoče povedati nič natančnega o tem. Gotovo je samo, da so belokožci s puškami oboroženi stali ob meji gorečega okraja in gledali na to, da ni noben črnec utekel.

28 mrtvih, 75 ranjenih.

East St. Louis, Ill., 3. jul. — V prizadevi, preprečiti nov izbruh plemenskega boja, ki je besnel tu vso zadnjo noč, je nocoj trinajst stotnij državne milice stražilo po mestnih cestah. Še vedno pa živi vsa občina kakih 80,000 prebivalcev v strahu in trepetu. Na imeniku usmrčencev je doslej 28 žrtev. Ranjencev, od katerih so mnogi smrtnonevarno poškodovani, je najmanj 75. In na okolišu 16 in pol akra je bilo 310 nigrovskih hiš razdejanih.

Lowden dospel.

Iz državnega glavnega mesta je dospel ob 9. uri zvečer semkaj guverner Lowden. Z istim vlakom je prišlo še nekaj miliških stotnij. Guverner se je takoj posvetoval z generaladjutantom Dicksonom in županom Mollmanom ter pozneje udeležil seje trgovinske zbornice. S tukajšnjimi delavskimi voditelji se je pogajal Thomas H. Walker, predsednik illinoiške "Federation of Labor" in član državne obrambne komisije.

Nesposobni in strahopetni.

V dveh sejah tukajšnje trgovinske zbornice so govorniki neusmiljena obsojali policijo in miliške čete zaradi njihove nesposobnosti, zatreti snočnje nemire. Govorili so celo odkrito o strahopetnosti in povsod po cestah je bilo slišati enako obsodbo.

Po viharju.

East St. Louis, Ill., 4. jul. — Polkovnik George H Hunter, glavni vojaški stano-rednik osrednjega oddelka zavezne armade, je tu danes začel preiskavo plemenskih bojev, tekom katerih je bilo 33 črncev in četvero belokožcev usmrčenih, nad 100 oseb ranjenih in 310 hiš razdejanih po ognju.

Prvikrat izza nedelje opolnoči, ko so boji izbruhnili, je bilo mesto res popolnoma mirno danes.

Kdo bo oproščen nabora?

Washington, D. C., 2. jul. — Po danes naznanjenih pravilih za vojaški nabor ima predsednik v soglasju z zakonom, izdanim po kongresu, polno oblast, oprostiti ozir. izločiti od vojaškega nabora sledeče:

Člane duhovskega stanu.

Dijake bogoslovja.

Vse osebe v vojinski (armadni) ali pomorski službi Združenih Držav.

Podaniki nemške države, ki prebivajo v Združenih Državah.

Podaniki tujih držav, ki še niso pridobili svojega "prvega papirja."

Na prošnjo.

Poleg tega se utegnejo oprostiti vojaške službene dolžnosti sledeči, ako se obrnejo s primerno prošnjo na krajevna prigledna oblastva (exemption boards):

Mestni in okrajni uradniki.

Mitninski uslužbenci.

Vsi uslužbenci pri poštni pošiljatvi.

Uslužbenci v orožnicah, arzenalih in pomorskih postajah Združenih Držav.

Prohibicijsko vprašanje.

Washington, D. C., 3. jul. — Senat se je danes odgodil do četrtka, ko so bili z razpravo o živežnem nadzorstvu doseženi tako ugodni uspehi, da je senator Chamberlain opustil svojo namero predlagati uporabo novega pravila v pospešitev razprav. G. Chamberlain je opustil tudi svojo namero, predlagati vršitev seje na jutrišnji praznik, ker je bil videti prepričan, da je upati na hitro rešitev predloge.

Zasebna pogajanja med voditelji posameznih strank so bila, ki so napolnila g. Chamberlaima z upanjem, da se bo končno glasovanje lahko vršilo naj kasneje v ponedeljek in morda že v soboto.

Prohibicijsko vprašanje utegne biti rešeno dotlej, in sicer v prid pivovarnam.

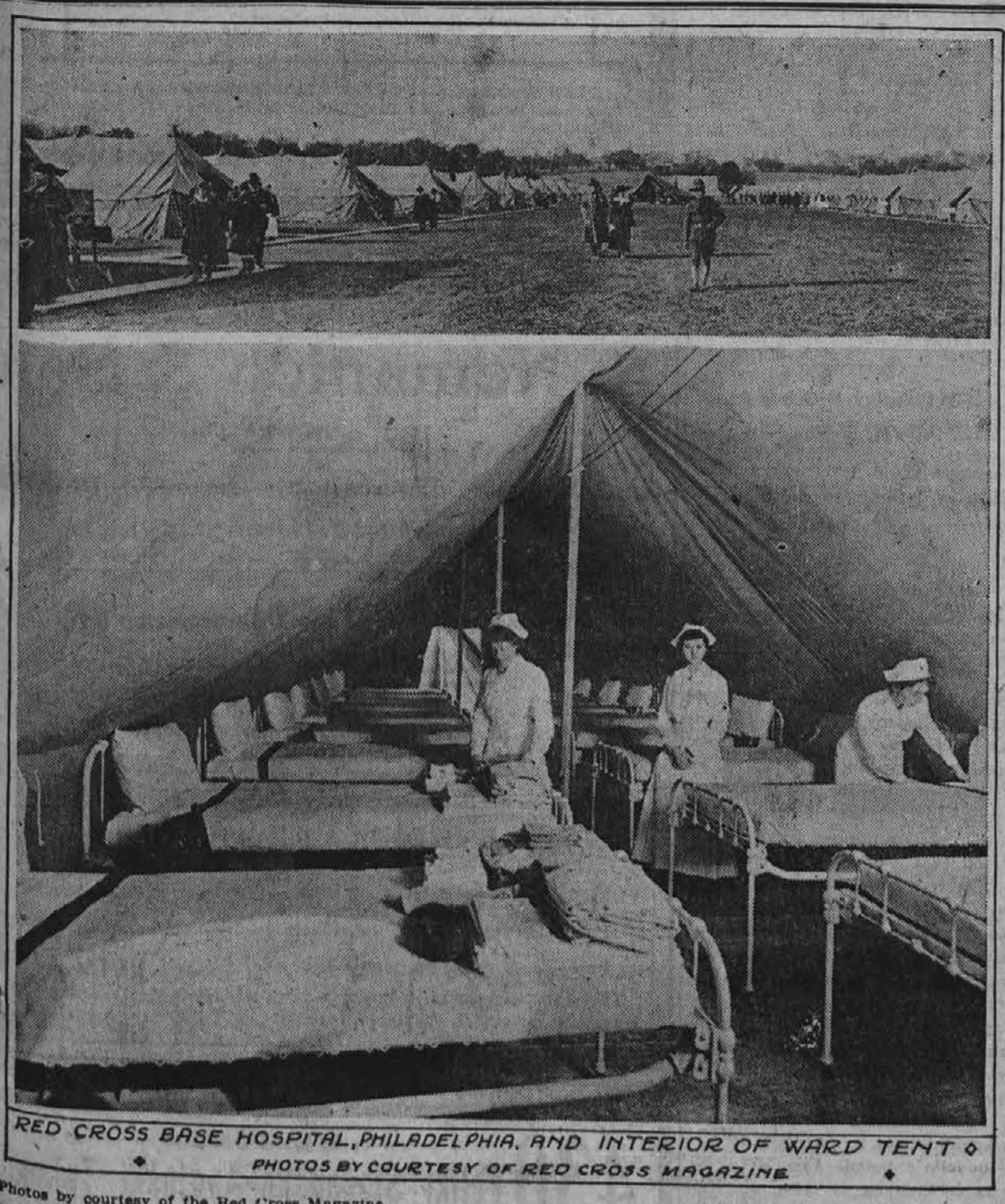

Photos by courtesy of the Red Cross Magazine.

Osnovna bolnišnica Rdečega križa, Philadelphia, in notranjost šatorske dvorane.

"Rdeči križ je bil pripravljen za vojno," pravi Leo Arnstein, podpredsednik vojaškega pomožnega odbora newyorške podružnice Ameriškega Rdečega križa. Ko je vojna izbruhnila v Evropi in so dalekovidni možje in ženske videli, da se ta dežela utegne končno zaplesti v isto, so ravnatelji Rdečega križa začeli priprave v veliki meri za tako njuno potrebo. Po vsej deželi so organizatorji izpodbujali občinstvo k nabiranju denaraja za bolnično opremo. In nabrala se počasi ogromna vsota, zlasti v tednu od 18. do 25. junija t. l., ki je bil posebej določen v nabiranje prispevkov za Ameriški Rrdeči križ.

Sliki kažeta splošen pogled na Rdečega križa osnovno bolnico v Philadelphiji in notranjost šatorske dvorane.

Rusi v Galiciji še močno napadajo.

Petrograd pravi, da so v dveh dneh ujeli nad 18,000 mož ter uplenili 29 topov in 33 strojnih pušek.

MESTO BRZEZANY OGROŽENO.

Benetke bombardirane. Druge novice z bojnih torišč.

Laška fronta.

Dunaj, 1. jul. (Čez London, brezžična brzojavka britanskega admiralstva, posredovana po Wireless Press, 2. jul., 2:45 zj.) — Uradno poročilo avstro-ogrskega vojnega vodstva:

"Italijansko bojno torišče: Ob soški fronti so močne patrole ogrskih pešpolkov št. 71 in št. 72 blizu Vrtopbe izsilile svojo pot naprej do druge sovražne linije, kjer so odbile več sovražnih napadov. Privedle so enega častnika in 156 mož kot ujetnike."

Benetke bombardirane.

Rim, 2. jul. — Italijanski vojni urad priznava v naznanilu, da so avstrijski zrakoplovci zopet napadli Benetke. Obenem je rečeno, da so Italijani v povračilo bombardirali Trst.

Italijansko dnevno naznanilo glasi: "Skupina sovražnih zrakoplovcev je v petek zvečer bombardirala Benetke ter sosedni mesti Murano in Chioggia. Bombe so padle na razne hiše, a niso zahtevale človeških žrtev. Obrambni topovi so obstreljevali zrakoplovce in verjeti je, da sta bila dva zrakoplova zadeta. V povračilo so italijanski zrakoplovi bombardirali obrtni okraj trža-ški."

Nobenih važnih dogodkov.

Rim, 3. jul. — Navadno topniško bojevanje in patrolno delovanje se je vršilo včeraj. Nobenih važnih dogodkov ni bilo.

Makedonska fronta.

Pariz, 3. jul. — Bila je kanonada na obeh straneh.

Sovražen zrakoplov, ki je bil zbit in je padel v sovražnih linijah, je bil zajet pod naš ogenj.

Berlin, 3. jul. — Ničesar ni izporočiti.

Rumunska fronta.

Petrograd, 1. jul. (Zakesnelo.) — Sovražen železniški vlak v premikanju je bil razdejan po našem topništvu ob gorovju Lamuntelu v Karpatih. Streljanje je bilo na drugih točkah.

Berlin, 2. jul. — Ničesar ni izporočiti.

Petrograd, 3. jul. — Streljanje je bilo.

Ruska fronta.

London, 2. jul. — Rusija se je pridružila v veliki ofenzivi ententinih zaveznikov ter je med štiriindvajsetimi urami, z nič manj nego 300,000 možmi v boju — po berlinski uradni cenitvi —, osvojila utrjeno vas Konjučy in ujela več nego 10,000 mož in uplenila število topov in zalog na gališkem bojnem torišču.

Vsa ruska fronta proti severu je bila v plamenih danes vsled ruskega topniškega streljanja. Novica je povzročila največje veselje tukaj.

Po brzojavki iz Petrograda je vojni minister Kerenskiy, ki je na fronti, brzojavil prvemu ministru Lvovu danes, da je ruska revolucijonarna armada zopet začela ofenzivo dne 1. julija.

Petrograd, 2. jul. — Ruske čete so osvojile Konjuče ob gališki fronti ter ujele 164 častnikov in 8,400 mož, je vojni urad naznanil danes.

Število ujetnikov v raznih odsekih v nedeljo je več nego 10,000. Jugozapadno od Brzezanov so Rusi osvojili več močno utrjenih postojank sovražnikovih.

Uradno naznanilo priznava, da so nekateri ruski oddelki utrpeli velike izgube, zlasti na častnikih.

Berlin, 2. jul., čez London. — Danes izdano nemško uradno naznanilo pravi, da so Rusi včeraj osvojili gališko vas Konjučy, a da je bil ruski mnoštveni napad "zajet v past". Nov ruski napad proti tej postojanki, pristavlja naznanilo, je bil obrazuspešen.

Nemški generalni štab pravi, da so ruske izgube presegle vsako doslej znano merilo. Nekatere ruske enote, pravi, so bile popolnoma razkropljene.

Rusi pritiskajo.

London, 3. jul. — Avstro-nemške čete zapuščajo Brzezane, 50 milj jugovzhodno od Lvova, glavnega mesta gališkega, pravi Reuterjeva brzojavka iz Petrograda.

Ruske armade so obkolile mesto Brzezany od severovzhoda, jugovzhoda in jugozapada.

Enote četverih ruskih, armad, pristavlja brzojavka, prodirajo vzajemno v Galiciji na fronti kakih dvajsetih milj.

Te enote hočejo zmagati ali umreti v največji preizkušnji ruskega moštva.

Imenujejo se odnosno polki, bataljoni, stotnije, baterije in konjiške čete "smrti".

Osvojili tri vasi.

V zvezi z bojevanjem v Galiciji kažejo uradna poročila, da so okrog Zločeva, severno od Brezezanov in vzhodno od Lvova, generala Brusilova vojaki osvojili tri vasi in pognali Avstro-Nemce onostran reke Mala Srirpa.

Berlin priznava poraz in pravi, da so bile samo nemške reserve zmožne, upirati se pritisku ruskega navala.

Število ujetnikov v ruskih rokah se bliža 20,000.

V Volhiniji so znamenja, da se Rusi pripravljajo na ofenzivo, in že je bilo podjetih nekaj napadov proti tevtonskim postojankam ob železnici Kovel-Lutsk v smeri Kovela.

Nekaj bojev je bilo tudi okrog Rige in blizu Smorgona, severno od Pripjetske močvare.

Francoska fronta.

London, 2. jul. — Pariz poroča ljut topniški dvoboj med krajema Cerny in Ailes. Francozi so prepodili Nemce iz linije zakopov. Topništvo je delavno ob cesti med Laonom in Reimsom.

Britanci so uspešno napadli vzhodno od Loosa.

London, 3. jul. — Pariz poroča nadaljevanje dvobojev s težkimi topovi na zapadni fronti. Vsi namški pehotni napadi so se zlomili.

Britanci so uspešno napadali zapadno od Havrincourta in severno od Nicuporta.

Turška fronta.

Petrograd, 2. jul. — Pod pritiskom naših oddelkov so se Turki umeknili proti Pannjwinu. Naše tapništvo jih je zasledovalo in je zasedlo vas Engidja, severno od Deribarskega jezera.

Naše čete so zasedle utrjeni kraj Kajamirivan ter vari Alahen in Derehue.

Petrograd, 3. jul. — Streljanje je bilo.

Usoda Poljskega.

Curih, 1. jul. (Čez Pariz.) — Po brzojavkah iz Dunaja je bivši finančni minister dr. pl. Bilinski med proračunsko razpravo baje izjavil, da "mora novo kraljestvo Poljsko biti inkorporirano kot monarhija pod žezlom cesarja in z Galicijo tvoriti neodvisno kraljestvo kakor v slučaju Avstro-Ogrske". (Brzojavka očividno popačena po cenzuri.)

"Entente ne potrebujemo za našo osvoboditev," je rekel. "Mi smo mnogo svobodnejši nego drugi izven monarhije."

Baron von Plener, uradni poročevalec o razpravi, je rekel, da je ta rešitev poljskega vprašanja prava in je pristavil:

"Kakor stoje stvari danes, so Angleži v resnici glavni sovražniki Avstrije. Nobene druge dežele ni, kjer se bo z avstrijskimi podaniki po vojni tako slabo ravnalo kakor na Angleškem. Samo vsled posebne prijaznosti od naše strani ne povračamo hudega s hudim. Svet bo nazadnje spoznal, da želimo mir ne vsled slabosti, marveč vsled politike častnega miru."

Veleizdajalci pomiloščeni.

Amsterdam, 3. jul. (Čez London.) — Cesar Karel je izdal, kakor poročajo Dunaja, splošno pomiloščenje za politične hudodelce in take, ki so bili zaradi veleizdaje in razžaljtve veličanstva obsojeni. V državnozborskih krogih je razglas cesarske kabinetne kancelije vzbudil senzacijo. Splošno mislijo, da bo nepričakovano postopanje vladarjevo ugodno vplivalo na nadaljnji potek državnozborskega zasedanja.

Kaj mislijo Čehi.

London, 4. jul. — Po mnenju tajnika Češkega odbora, drja. Beneša, ki je pravkar dospel v London in bil interviewan po nekem zastopniku Central News-agencie, ne bi bil cesar Karel pomilostil političnih hudodelcev, če ne bi bila nova ruska ofenziva uspešna. Dr. Beneš je rekel med drugimi:

"Položaj stvari v Avstriji je zelo resen. Cesar misli, da bo z razglasom o pomiloščenju očistil politično ozračje, katero vedno bolj ogroža vlado. Toda prepričanje gojim, da se upanja dunajske vlade ne uresničijo. Razglas o pomiloščenju ne bo ugodno vplival na nadaljnji potek državnozborskega zasedanja, ampak baš nasprotno.

"Postopanje cesarjevo ne izbriše sramotnega madeža. Mi vemo, zakaj je cesar tako ravnal. Pridobiti želi zase vse stranke, da bi se udeležile na obrambi proti Rusiji. Toda Čehi razumejo te razloge in se ne bodo dali zvabiti v past."

Iz istega vira.

Amsterdam, 4. jul. (Čez London.) — Ko je po neki dunajski brzojavki ministrski predsednik dr. von Seydler v državnem zboru prečital cesarski razglas o pomiloščenju, so nemški radikalci krepko protestirali. Ostale stranke pa so razglas pozdravile z glasnim ploskanjem.

Hindenburg pri cesarju Karlu.

Berlin, 3. jul. (Čez London.) — Uradno naznanjajo:

"Feldmaršal von Hindenburg in general von Ludendorff sta dospela včeraj v avstro-ogrski glavni stan na razgovor o sedanjem in prihodnjem vojskovanju združenih armad. Oba genela je cesar sprejel v avdijenciji in sta se posvetovala z avstro-ogrskim ministrom zunanjih stvari in z nemškim poslanikom na Dunaju.'

Kaj pravi Hindenburg.

Amsterdam, 3. jul. (Čez London.) — Kakor poročajo iz Berlina, je feldmaršal von Hindenburg po svojem povratu iz avstro-ogrskega glavnega stana izjavil, da "bodo sovražniki Nemčije prisiljeni, v nepredaljni bodočnosti skleniti mir." O sedanjem položaju je feldmaršal baje rekel:

"Če se moremo proti sovražnim napadom obdržati, dokler podmorski čol ni ne dovršijo svojega dela, potem je vojna za nas dobljena. Naši sovražniki morajo svoje napade nadaljevati, najsi so še tako brezupni. Naprihod ameriških armad ne morejo čakati.

V dvojni monarhiji.

"Želim samo, da bi sovražni državniki enako poznali moč in neuklonljivo zmagal-ko voljo avstro-ogrske monarhije kakor jaz. Potem bi svoje sedanje načrte opustili. S svojega obiska v Avstriji sem prinesel s seboj trdno prepričanje, da bomo do zmagovitega konca držali vkup. Nič ne more naše zveze omajati."

Zmešnjava na Kitajskem.

Peking, 1. jul. — Povsod naznanjajo cesarske barve in zastave, da je Mandžu-dinastija zopet zavladala. Nemiri se niso pripetili. V daljši izjavi naznanja cesar Hsuan Tung, ki je danes zopet zasedel prestol, da ga je sedaj odstavljeni predsednik Juan Ši Kai prisilil k odstopu.

Tientsin, 3. jul. — Iz Pekinga je dospela semkaj vest, da je cesar imenoval generala Čang Hsuna za prvega ministra in podkralja pokrajine Čili.

San Francisco, Cal., 4. jul. — V tukajšnji glavni stan Kitajske narodne lige je danes dospela brzojavka, da na Kitajskem besni državljanska vojna in se je danes razvila bitka med četami južnih pokrajin, ki se bojujejo za ohranitev republike (ljudovlade), in severnimi četami mladega cesarja.

Po neki nepotrjeni govorici, ki je razširjena povsod v Pekingu, je bil predsednik Lijuanhang umorjen.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 5. jul. — Lep dan je bil včeraj, ko smo obhajali najlepši narodni praznik ameriški. Posebno lepo je bilo včeraj popoldne in zvečer v Theilerjevem parku na proslavi 25-letnice sl. društva sv. Cirila in Metoda št. 8. K. S. K. J. Na tej zabavi je bilo zbranih par tisoč naših ljudi in tudi mnogo gostov iz drugih krajev.

— Smrtna kosa. G. Anton Rolih, star 35 let in nekaj mesecev, neoženjen, ki se je zadnji petek pri delu v tovarni ponesrečil, je umrl v Silver Cross-bolnišnici v pondeljek popoldne ob polšestih. Pogreb bo v soboto 7. julija dopoldne. Pokojnik je bil rojen dne 28. septembra 1881 v Spodnjem Zemanu pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Tam blizu, in sicer v Brezju pri Bukovici je rajnikovo posestvo z lepo hišo, v kateri menda sedaj stannujejo njegovi stariši, če so še živi, kar pa ni zagotovo znano vsled vojne. V Ameriki je bival vsega vkup kakih devet let. Prvikrat je prišel semkaj pred trinajstimi leti in je ostal tu tri leta, nakar se je vrnil domov; zadnjih šest let pa je živel zopet v Jolietu, in sicer na stanu in hrani ves čas v hiši spoštovane družine M. Sekola, Indiana street.. Delal je v tovarni Illinois Steel-družbe in sicer v "converter" oddelku; zaslužek je imel prav lep, toda pri najtežjem delu. Bil je od 19. do 22. leta svoje starosti vojak; šel je prostovoljno v vojake; in po vojaško čvrst je bil do dne, ko se je ponesrečil. Zadnji petek zjutraj ob šestih je začel delati svoj žalibože zadnji "šiht" in ob 11. uri dopoldne ga je doletela nesreča. Po obrazu ga je udarilo neko železo in ga precej poškodovalo, vendar je bilo upati, da kmalu okreva. Pa prišlo je vmes zastrupljenje krvi — in mladi čvrsti mož je moral umreti. Smrt ne izbira, vse pobira, kakor se ji zljubi. Drugo soboto, dne 14. t. m., je pokojnik nameraval peljati svojo nevesto pred altar. Sedaj pa popeljejo sedem dni prej njega v hladni grob. Tako je življenje. Rajni je bil miren in prijazen mož, jako inteligenten; govoril je več jezikov in je mnogo čital, najrajši slovenski, ker je bil navdušen Slovenec in Slovan. Bil je član Slov. podp. društva sv. Barbare št. 65 in zavarovan tudi pri neki angleški zavarovalni družbi. Vsled svoje varčnosti si je prištedil lep imetek. Poleg svojih starišev zapušča tri brate, ki so g. Louis Rolih tukaj, g. Josip Rolih sedaj v vojni in g. Maks Rolih v državi Washington; potem dve sestri, namreč gospo Jozefo Prims v starem kraju in gdčno. Mary Rolih tukaj. Sorodnikom naše iskreno sožalje, a pokojniku večen mir in blag spomin!

— G. John Simonich ml., sin rojaka John N. Simonicha na Clement st., ki je pred par leti dovršil študije na illinoiškem vseučilišču kot električni inžener in je bil zadnjih par let vposlen v neki elektrarni v Youngstownu, Ohio., je pred kratkim vstopil v vojaško službo, kot kandidat za častniško mesto. Zdaj se nahaja v pittsburški okolici, kjer se vežba med drugimi mladeniči, ki se žele povzpeti do časti in slave v Stric Samovi suknji.

— G. Edward J. Mensinger iz Puebla, Colo., slovenski tiskar ter bivši izdajatelj in urednik Slovenskega Naroda, dokler je zadnji izhajal v Pueblu, se je med svojim potovanjem v Detroit, Mich., ustavil zadnjo soboto v Jolietu, da si ogleda našo "slavno naselbino in njene znamenitosti", kakor se je izvolil izraziti. Mr. E. J. Mensinger je rojen Američan, in sicer porojen pod zvonom sv. Štefana v slavnem Brockwayu, Minn., in ni hodil v nobeno slovensko šolo, vendar govori tako pravilno slovenščino, kakor da bi bil živel vse svoje žive dni "somewhere' na Slovenskem. Je pač potomec prave kranjske korenine, ki poganja "naše gore liste" tudi povsod na tujem. "V Joliet pa še pridem, če Bog da," je rekel g. Mensinger. Zatorej mu kličemo: Ne svidenje!

— G. Mat. Papich iz Peorije, Ill., je prišel za Fourth of July in nekaj dni čez na obisk v Joliet, kjer biva pri svojem bratu, g. Johnu Papichu, v zadnjega novi hiši na Broadwayu.

— G. Mat. Stukel, znani kamenosek, ki se je podal pred nekaj tedni iskat zdravja na neko farmo blizu mesta Dubuque v Iowi, nam piše z dne 26. jun.: "Vam naznanjam, da se mi zdravje na bolje obrača, hvala Bogu, in se bomo spet kmalu videli. Tu v Iowi imamo večkrat dež. Letina ni posebno lepa; ampak črešnje zorijo in so tako lepo polne in prav tako slive, da je lepo videti. Jabolka so že prav debela in jih je toliko, da se vse šibi in morajo gospodarji jablane podpirati, ako hočejo, da se ne poderejo. Trava lepo raste ter je velika in gosta. Trtje slabo kaže, mislim, da letos ga bo malo Bog dal. (Kakor Šokec pravi: če je malo, ga Bog da in če je dosti, ga sam pridela — hahaha). Dalje prihodnjič. M. S."

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Gregson, Mont., 1. jul. — Slavno ur. Amerikanskega Slovenca.

Iz vročih montanskih toplic želim naznaniti rojakom po Ameriki razmere v Montani.

Tukajšnja mesta so odvisna od dela v Butte. Tu se namreč šteje najbogatejši hrib na svetu. Tule se kopa bakrena in druga ruda in je pride baje največja množina na površje dnevno. Pred par tedni, kot znano, je storilo mnogo rudarjev nesrečno smrt in to je dalo povod, da so rudarji zastavkali. Boj je hud in bati se je, da delavci podležejo, ker je vedno dosti stavkolomcev, Rojaki, nikar sedaj ne hodite sedaj v Montano, ker gorje onemu, ki bi hotel iskati dela v rudnikih, ki iščejo izboljšanja svojih tužnih razmer!

V Anacondi topilnica popolnoma stoji, ker ni rude iz Butte.

Še enkrat, rojaki, ne sem, ker je štrajk!

Pozdrav vsem in tebi, list, mnogo uspeha.

Poročevalec.

Drobiž iz slovenskih listov.

Calumet, Mich. — Umrl je dne 25. jun. v starosti 32 let Armour Arnold po tritedenski vročinski bolezni. Pokojnik je bil rodom Nemec, rojen na Laurium, kjer še živijo njegovi starši. Poročen je bil s Slovenko Katarino roj. Vertin. Uposlen je bil kot pismonoša na Tamaracku. Akoravno luteranskega veroizpovedanja, je bil pokojni zelo naklonjen katoliški veri in je večkrat izrazil željo, da bi prestopil v našo vero, česar pa iz ozira do starišev ni storil do tedaj, ko ga je bolezen vrgla na posteljo in je bil po obredih sprejet v edinozveličavno cerkev. —

Ely, Minn. — Poročil se je v cerkvi sv. Antona Pad. dne 16. jun. ameriški Slovenec Jacob Butala z gdčno. Marijo Smuk, hčerko Jakoba Smuk, rojeno v Dolenji Paki pri Črnomlju.

Hibbing, Minn. — Sedem inozemcev, vsi mestni uslužbenci, je izgubilo svoje delo, ker so se branili darovati za Rdeči križ.

Cleveland, O. — Poslovodstvo pri "Slogi je prevzel mr. J. Debevec, ker je mr. Albin Poljanec, dosedanji poslovodja, zapustil Cleveland in se preselil v Barberton. — Dolga roka je olajšala Mike Kovača za 120 dolarjev, ko je stal v nedeljo pred cerkvijo v gnječi. Ne nosite večjih vsot denarja po nepotrebnem s seboj! — Dr. J. Seliškar je radi preobilnega dela dobil novega pomočnika. Teta štorklja mu je namreč prinesla krepkega sinčka. — V Collinwoodu se je vršil dne 23. junija veličasten pogreb Maksa Seršena, ki se je zadnjo zimo močno prehladil pri neki nezgodi poulične kare, na kateri je bil zaposlen, tako da ni več ozdravel. Maks Seršen je bil starejši od dveh sinov Seršenove družine in star komaj 20 let. — Ludovik Huč, eden najbolj znanih in priljubljenih rojakov v Collinwoodu, je bil v nedeljo 24. junija zvečer ob polosmih zadet od brzovlaka in na mestu usmrčen. Ker ni bil prehod čez železnico zaprt, je Huč pognal svoj avtomobil črez tir, na katerem je stalo nekaj vozov in mu zakrivilo pogled na prihajajoči brzovlak. Tako je bil stroj ujet skoro na sredi tira in zdrobljen, a nesrečni voznik vržen daleč naprej. Ko so ga pobrali, so videli, da ima polovico glave odtrgane in je seveda mrtev. Star je bil 37 let in šele pol leta oženjen. Bil je v štirih društvih. — Dne 26. junija je bil pokopan Anton Hočevar, ki se je ponesrečil pri delu poleg dvigala v železni tovarni dne 23. jun. Bil je vdovec in zapušča tukaj eno hčer, v starem kraju pa sina.

Barberton, O. — Prvega slovenskega trgovca z grocerijo smo dobili v Barberton. To je g. Albin Poljanec, dosedaj upravitelj pri listu "Sloga."

NOVA POLITIKA AVSTRO-OGRSKE.

("Slovenski Svet", Cleveland, O.)

Pod tem naslovom je priobčil bazelski list "National-Zeitung" 19. aprila t. l. t. l. članek o težnjah Avstrije glede preosnove v smislu o samoodločevanju narodov, kakoršne stavijo danes zavezniki in predsednik Wilson. Članek v bazelskem listu ni ničesar drugega, kakor posnetek po člankih, ki so bili pred kratkem priobčeni v avstrijskih listih "iz najbolj informiranih krogov". Članek v National-Zeitung se glasi:

Vesti, ki prihajajo iz dvojne monarhije, obračajo vedno bolj pozornost nase. Tudi tu se spaja zunanja politika z notranjo, pojav, ki se more opažati danes povsod kot neposredna in zelo važna posledica ruske revolucije. Skupno s vojim prvim svetovalcem, grofom Czerminom, skuša mladi cesar Karl očividno stvoriti nov položaj v zunanji in notranji politiki. Naravno je, da je čutiti tudi nasproten vpliv, na Ogrskem od strani grofa Tisze, v Avstriji od strani avstrijskih nemških strank; važnost tega nasprotnega delovanja ojačuje očividno splošni politični in vojaški položaj. Danes se še ne more predvideti, ali se bo mlademu cesarju posrečilo, obvladati vse, zapreke, ali dobiva se utis, da on ve, kaj hoče in da bo morala ta volja — ako se sploh more izvesti — dovesti vsekakor do značilne spremembe v celem političnem položaju in v vojni. S tem seveda ni rečeno, da bo mogel vse izvesti, kar bo hotel, ker je to odvisno od bojnih dogodkov in od drugih, tajnih dogodkov, katerih izid je negotov.

Od smrti cesarja Franc Jožefa so se razvijale razmere v Avstriji tako, da je cesar Karl že v začetku svojega vladanja pokazal, da želi preprečiti v notranji politiki enostransko nemško orijentacijo in prikleniti k sebi Slovane, na katere se je naslanjal tudi Franc Jožef od nastopa svoje vlade pa do izbruha vojne. Najboljša avstrijska tradicija je bila vodena z gledišča, da se ne sme stvoriti enostranske nacionalne vlade . V vojni so prevladali vojni oziri. Razni, napram Avstriji neprijazni pojavi med Čehi so bili pretirano visoko ocenjeni; zdelo se je, da zahtevajo tudi oziri napram nemškemu zavezniku močno nemško direktivo — katero naziranje se je izkazalo z vsakim dnem bolj napačno. Po dolgem omahovanju je bila upostavljena s Clam-Mariinicevim kabinetom vlada, ki si je s pridobitvijo nemških strank postavila za program: izvesti načrt o upostavitvi avtonomne Galicije, vsled česar bi bili odstranjeni iz avstrijskega parlamenta Poljaki, tako da bi bila na ta način popolnoma avtomatično zagotovljena Nemcem za vse čase v parlamentu večina; odobriti dalje nov poslovnik za državni zbor, po katerem bi bili vsaka obštrukcija manjšine nemogoča, in tretjič izvesti zakonitost nemškega kot državnega jezika ter upostaviti narodne garancije za nemško manjšino na Češkem.

Nemški ministri so podali sedaj naenkrat svoje ostavke in tudi minister za Galicijo namerava odstopiti. Ju ako je, po najnovejših vesteh iz Dunaja, avstrijski kriza rešena, kakor se zdi, tedaj pameni "zavračanje nemških zahtev na ustavno pot" približanje željam Slovanov. Cesar se je namreč odločil, da ne bo izpolnil onih treh zahtev nemških strank. Razloge revolucija je stvorila popolnoma izpremenjen položaj. Že prej namerovano pritiskanje na velike, Avstriji udane narode, je bilo v protislovju s staro avstrijski tradicijo; pojasniti bi se moglo samo z enostranskim vojnim naziranjem in s silo mednarodnega položaja. Ko je velika Rusija proklamirala svojim narodom svobodo, v onem trenutku, ko sta se ruska revolucija in predsednik Wilson zedinila v formuli glede pravice o samoodločevanju narodov in ko so zavezniki proglasili to pravico za svoj vojni cilj, tudi Avstrija ni mogla kratiti svobode nobenemu svojih narodov. To je tako naravno, da je komaj mogoče razumeti odpor nemškega strankinega kluba na Dunaju, ker bi mu moralo biti jasno, da bi se mogla nasilna akcija nad narodi obrniti, in sicer v drugi obliki proti Nemcem, in da so življenjski interesi Avstrije odvisni danes bolj kot kedaj prej od zadovoljnosti in sporazuma raznih avstrijskih narodov, ne pa od njihovega podjarmljenja.

To je seveda tudi v interesu Nemčije, ker se more stvoriti močna Avstrija samo z demokratsko enakopravnostjo njenih narodov. Avstrija bo vedno ostala najvažnejša pomočnica Nemčije, ki je vsled tega zainteresovana na moči svojega soseda.

Drugi razlog cesarja Karla se nahaja v težnji za čim hitrejšo ristnejo za avstrijsko monarhijo, čim bolj se bo svet prepričal o tem, da bodo imeli mali narodi v **bodočih "Združenih državah Avstrije" zajamčeno** in zaščitano eksistenco. Sile zaveznikov žele, da bi bili avstrijski narodi zaščiteni. Avstrija pa odgovarja na to, da jih more sama bolje in popolnejše. **Zdij se, da je Avstrija pripravljena predložiti Rusiji in zvaeznikom sledečo ponudbo: Avstrija bo sprejela formulo miru o samoodločevanju narodov in bo sama prepustila svojim narodom, da odločijo in rešijo vprašanje, h kateri državi hočejo pripadati. Pripravljena je sprejeti najbolj** demokratični princip, princip referenduma. V resnici si je težko misliti, kako bi mogle sile sporazuma odbiti tako ponudbo, ne da bi s tem preklicale svojih najsvečanejših izjav. Da bi pa imela Avstrija gotovost, da ne bo ta referendum izpadel v njeno škodo, je treba, da ne bodo avstrijski narodi preglasovali po nemški manjšini. V tem se nahaja tudi globokejši pomen avstrijske krize.

Sličen slučaj je tudi z Ogrsko, samo da tu komplicira položaj grof Tisza. Pred vojno je on zelo veliko storil za povzdig moči monarhije; s trdo pestjo je vladal s pomočjo Ogrske četo od njega odvisnih uradnikov, ki so bili usiljeni narodu z raznimi sredstvi; on je poosebljena ideja podjarmljenja, podjarmljenja nemadžarskih narodov, podjarmljenja celo velikega števila samih Madžarov, katerim trdovratno odreka pravico volitve; grof Tisza predstavlja v smislu agresivne politike najtrdnejšo vez. Cesar ga ni hotel dosedaj odpustiti ne samo iz razloga lahko razumljive hvaležnosti, temveč tudi vsled strahu, da bi mogel igrati Tisza vsled svoje pohleposti po vladi ulogo Bismarcka proti Viljemu II., kar bi zamotani položaj še bolj kompliciralo. Cesarju plava pred očmi koncentracijski kabinet, v katerem bi bili zastopani tudi grof Tisza in zastopniki opozicije. Toda Tisza noče, da bi moral deliti svojo oblast; v magnatski zbornici je vodil dovolj odkrito in jasno polemiko s svojim kraljem, čin, katerega si je smel privoščiti samo on v svoji trdovratnosti in v samozaupanju na lastno svojo moč. Razmere pa so se na Ogrskem tako poostrile, da je težko misliti, kako bo mogel ohraniti Tisza tudi v bodoče oblast v svojih rokah. Vrjetno je, da bo vsaj prevzel vodstvo koncentracije strank, ki bo proglasila enakopravnost vseh narodov, pravico glasovanja in demokratizacijo Ogrske. V tem slučaju bi bil izoliran tudi madžarski car, grof Tisza.

Nehote se vsiljuje človeku misel, da znači taka izpremememba v notranji politiki obeh državnih polovic tudi izpremembo zunanje politike. Tako tolmačenje pa bi bilo pretirano. Nemci v Avstriji bodo obdržali vedno takšen položaj, da bodo ostale razmere med obema državama (Nemčijo in Avstrijo) vedno najboljše; do tega jih sili tudi celokupni gospodarski položaj. Pri vsem pa smatra najbrže cesar Karl, vzdržavajoč se vsega ponemčevanja (?) in ostro naglašajoč v vseh svojih diplomatskih aktih neodvisnost svoje države, da je mogoče pridobiti si za upanje si sporazuma. Avstro-ogrska monarhija nima nikakih protislovnih interesov ne s Francosko, ne z Anglijo, niti ne — odkar se je Rusija odpovedala panslavizmu — s petrogradsko republiko. To spoznanje je prodrlo na Dunaju in na podlagi tega se skuša danes tam tudi delati. Ako je avstrijska monarhija pripravljena, da se skliče na pravico samoodločevanja svojih narodov, tedj leži v tem odločen dementi vsakega iredentizma, tedaj je to dokaz, da avstrijski narodi ne teže za tem, da bi se odcepeli od državne zveze in državnega sestava, na katerega so tesno prirastli, potem je to dokaz zaupanja napram notranji opravičenosti obstoja Avstrije in napram njeni nezlomljivi sili — dokaz ki mora prepričati vsakega nepristranskega opazovalca.

Nova avstrijska politika noče stvoriti samo miru s popustljivostjo napram narodom, temveč hoče postaviti tudi most med vlastmi sporazuma in Nemčijo, na katerem bi se mogel doseči sporazum. Za enkrat vlada nezaupanje tako na eni, kakor tudi na drugi strani; brezprimerne težkoče ogrožujejo načrte cesarja Karla, ali vsekakor pa dajejo svetu iskrico upanja na toli zaželjeni svetovni mir.

RAZNOTEROSTI.

Pij VII. in Rim.

Napoleon si je hotel napraviti iz rimskih papežev slepo orodje svoje volje, kot so bili carigrajski patrijarhi nasproti vzhodnorimskim cesarjem. Pij VII. naj bi se vdal v to vlogo ter se predvsem odpovedal Rimu. A sv. oče je vedel, kaj je njegova dolžnost. Zato je bil s silo odveden v Savano. Tu je moral živeti z eno krono na dan. Vzeli so mu spovednika, tajnika, zvestega služabnika; ni imel luči, črnila, papirja; obiski so bili prepovedani. Tako stiskanemu, zaprtemu Kristusovemu namestniku so ponujali prostost in milijone, ako se odpove Rimu. A Pij VII. odvrne: "Ne potrebujem ničesar. Papežem odrekate svetno oblast — ne potrebujem je. Vzemite vse — a Rima nikdar. Od tod morajo duše vladati in jih posvečevati. A ne zahtevam vatikana, nego katakombe. Naj se mi dovoli, da se vrnem tja s starejšimi duhovniki, ki me bodo podpirali s svojim svetom, in tam bom izvrševal svoje dolžnosti ter se kot prvi apostoli pokoril cesarski auktoriteti." Da, če preženejo sedanjega vatikanskega ujetnika iz njegove palače — potem veljajo besede Pija VII: "Ne Rima, ne vatikana ne potrebuje Kristusov namestnik." Katakombe, nova skrivališča po večnem mestu bodo rezidenca največjemu oblastniku na zemlji, dokler ne vrže Bog njegovih sovražnikov iz prestola.

Kako visoko se sliši pozemski ropot.

Kdor se vzdigne v zrakoplovu v zračne višine, ni obdan od popolne tišine, kakor se navadno misli. Pozemski ropot se sliši namreč do znatnih višin. To pa zavoljo tega, ker se zvočni trakovi razširjajo v višino mnogo laže, ker prehajajo v višino mnogo laže, ker prehajajo z gostejših zračnih plasti v redkejše, pa tudi zato, ker se zvočni trakovi odbijajo od zemlje in ker zvok ne zadene na potu v višino na nobeno oviro, kakor se to zgodi na površju zemlje. Po poročilu Flammarionovem se sliši pisk lokomotive do višine 3000 m, ropot drdrajočega vlaka do višine 2500 m. Lajanje psov in strel puške se sliši 1800 m visoko, krik velike množice, zvonjenje in petje petelinov pa do višine 1600 m. 1400 m visoko se sliši bobnanje in orodja in orkestra. 1200 m. visoko se sliši ropotanje voz, ki vozijo po tlaku in v višini 1000 m se sliši klicanje ljudi. 900 m visoko se sliši celo kvakanje žab in cvrčanje kobilic. Če bi se hoteli umakniti vsakemu pozemskemu šumu, bi se morali vzdigniti do 4000 m visoko. Čudno je pa, da obratno, ako se hoče zrakoplovec pogovoriti s človekom na zemeljskem površju, da ne pride njegov glas niti z višine 100 m do nas, pojav, ki je že zgoraj pojasnjen. Megla nima za razširjanje zvoka nobenega znatnejšega pomena.

ZA KRATEK ČAS.

Brihten sluga.

Častnik, (ki se hoče odpeljati z vlakom, a mu ni znan vozni red, zjutraj strežaju):

"Idi pogledat na kolodvor, kedaj se danes odpelje zadnji vlak!"

Častnik nestrpo čaka celi dan, a sluge še ni nazaj. Vrne se ob pol 12. uri po noči.

Častnik: "Tepec, kje si bil!?"

Sluga: "Gospod poročnik, ravno sedaj se je odpeljal zadnji vlak za danes."

Prošnja.

Jaz spodaj podpisani se obračam do vas, dragi mi rojaki, s ponižno prošnjo za kako malo pomoč v moji nesreči. Za vsak najmanjši dar se vam že vnaprej zahvaljujem. Mene je pobilo v premogokopu v Sunnyside, Utah, dne 4. avgusta 1913 in mi je zlomilo križ tako popolnoma, da ne bom mogel nikdar več hoditi, ker noge so mi čisto mrtve. Torej dragi rojaki, usmilite se mene siromaka, ker večjega siromaka si skoraj misliti ne morete kot sem jaz. V starem kraju imam ženo in tri otroke od 6—10 let stare. Kar sem dobil od društev, to sem vse domov poslal. Jaz moram pa zdaj že eno leto sam plačati bolnišnico in zdravila, kar jih rabim. Nadejam se vašega usmiljenja in Vas pozdravljam vaš nesrečni rojak

ANTON KOSEC,
St. Mark's Hospital,
Salt Lake City, Utah.

JOHN MARTIN, SODNIK
(Justice of the Peace)

Kadar imate kaj posla na sodišču ali vložite tožbo zoper koga, ali hočete iztirjati dolg, oglasite se pri meni, ker z mano lahko govorite v materinem jeziku.

Uradne ure: jutro od 8.—12. Popol- od 1:30—5. Zvečer po dogovoru.

Urad imam na:

321 JEFFERSON STREET,

(nasproti Court House), Joliet, Ills.

Splošna slabost

okamenela jetra, neprebavnost, zoprtje in zapeke napravijo bolnika jako slabotnega. Da popravite te nerednosti, preprečite njih nastoj in da ojačite ves vaš sistem, rabite

Severa's Balsam of Life

(SEVEROV ŽIVLJENSKI BALZAM)

IZVRSTNA TONIKA.

Cena 75 centov.

Oni, ki dvomijo, naj blagovoljo čitati naslednje pismo, katero smo pred kratkem prejeli:

"Želim se Vam zahvaliti za Severov Življenski Balzam. Imela sem neprestane bolečine v želodcu, bila sem zelo slaba in tudi teka nisem imela. Co sem porabila eno steklenico Severovega Življenskega Balzama, so izginile vse neredosti. Prosim, objavite to v časopisju v korist vsem onim, ki imajo podobne bolečine."

Mrs. Pagač of Moquah, Wis.

Kupite Severova zdravila v vaši lekarni. Zahtevajte edinole Severova, da se tako izognete ponaredb. Ako ne morete dobiti Severovih zdravil v vašem kraju, tedaj pišite naravnost na

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

A. Nemanich, St. A. Nemanich, Jr.

Chicago Phone 2575

A. Nemanich & Son

BANK

Real Estate Insurance Loans Renting

V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po

3%

in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi.

Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi.

Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks.

Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kurzu.

Posojujemo denar na zemljišča in hiše.

Izvršujemo terjatve in poslujemo kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

---

430 STRANI OBSEGA

Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.

Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec.

Cena knjige v platnu trdo vezane je $2.00, ter se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

Dr. Janez Bleiweis in njegova doba

Postanek in razvoj narodno-političnega programa Slovencev do razcepljenja v konservativno in liberalno stranko.

SPISAL DR. DRAGOTIN LONČAR.

(Dalje.)

Prešeren je videl pasivnost, nesamostojnost, nezavednost slovenskega ljudstva in spoznal, da je treba narod najprej dvigniti moralno, kar prepričevalno dokazuje dr. Prijatelj. Prešeren je pasivnost premagal s slovensko kulturo, kakor nihče drugi med nami, a Stanko Vraz ji je ušel. Njegova rešitev je čisto moderna, v dobi kaotičnega in meglenega slovanstva je podal umsko znanstveno formulo pri vsem svojem gorskem čustvovanju: zedinil je evropski razum s slovanskim čutom. Ako dr. Prijatelj kliče Slovencem: Več Prešerna! dostavljam temu klicu: Nazaj k Prešernu!

Vse drugačen je drugi tip slovanstva, ki ga predstavlja Simon Jenko. Jenko je bil mnenja, da učenjaški zbori in znanstvene terminologije, navdušene pesmi in učene akademije nikoli ne zedinijo in ne proslave slovanstva, marveč slovanska vzajemnost se osnuje s krvjo. V pesmi "Dan slovanski" poje:

V potocih prelivaj se kri!
Le zemlja, ki prejšnje si dni
Kri hrabrih očetov popila,
Se s trupli njihovim' gnojila,
Sovražnikov krvco popij,
Sovražnikov trupla pokrij!

Nad črnimi grobi vesel
Slovan bo zastavo razpel,
God svobode bode praznoval,
Sveta bo stranem oznanoval
Veselega petja oglas:
Da tu je odmenjeni čas!

Slovanske nesreče — "tega kriv je tuji meč!" ("Adrijsko morje"). Klasičen dokaz Jenkovega slovanstva je njegov "Naprej", ki se je rodil, kakor pripoveduje Stritar, najprej v glavi Davorina Jenka in potem postal kot skupno delo obeh Jenkov slovenska marzeljeza.

Naprej zastava Slave,
Na boj, junaška kri!
Za blagor očetnjave
Naj puška govori!

Z orožjem in desnico
Nesemo xragu grom,
Zapisat v kri pravico,
Ki tirja jo naš dom!

Spasa in rešenja slovanstva se je nadejal Jenko od ruske kot edine mogočne slovanske države, zato je bil tudi nasprotnik Poljakov. To je bil dualizem Kollarjev in ruskih slavjanofilov.

Oba tipa slovanstva bijeta boj za prvenstvo med nami v literaturi in politiki. Pravimo, da smo narod Prešernov, toda naša marzeljeza je "Naprej!" To je katastrofalno slovanstvo, ki omogoča velike besede, a tako rado pozablja dejanski položaj in drobno delo. Prvi, ki se je postavil proti temu tipu v literaturi in politiki, je bil Levstik, dedič in nositelj Prešernove tradicije med Slovenci, velik v svojem trpljenju in svojem delu. Levstik je kritik slovenskega rodoljubja, kakor na književnem tako na političnem polju, onega rodoljubja, ki je rodilo Koseskega in Tomana ter doseglo svoj vrhunec v Jenkovem "Napreju."

Stritar pravi, da nam življenje kaže dve različni vrsti rodoljubov: eni vpijejo, drugi delajo; eni se za mizo goste, drugi strežejo; eni imajo sad, drugi trud; enih je mnogo, drugi so redki. Levstik je bil med onimi redkimi, ki ne govore veliko o rodoljubju, ker žive in delajo rodoljubno; zato je bičal ono vrsto rodoljubja, ki s polnim kozarcem v roki poje: "Naprej zastava Slave!" Čistil je ozračje in potegnil za seboj predvsem akademično mladino, ki je videla v njem svoj vzor, kar je pokazala na svojih shodih dne 14. avgusta 1868. in 4. septembra 1869. leta. Saj je bil nauk, ki ga je dejal Levstik mladini, čisto drugega kova, nego ga je doslej bila vajena slišati: "Resničnost je dolžnost, uljudnost ne .... Na bodi te strah sentimentalnega zdihovanja po zlati slogi, miru in spravi, po blagi edinosti; iz tega zdihovanja bomo slab kruh pekli.... V glavnih stvareh: v ljubezni do naroda in domovine, v poštenosti, v resnicoljubju, v boju zoper svoje nasprotnike smo in moremo biti vsi složni, a v drugih rečeh smo in hočemo biti svobodni. To je bila moška beseda, prazna solzave deklamatorike, prihajajoča iz prepričanja, da svoboda naroda zahteva svobodo posameznika v soglasju s koristi celote. Kar je Levstik spoznal za pravo in resnično, to je branil z ognjevito zgovornostjo, z imponujočo odkritosrčnostjo in resnicoljubnostjo; svoje nazore in prepričanje je zagovarjal odločno, brezobzirno, s suverensko samozavestjo, zgrabivši za najostrejše orožje. In temu poštenjaku je očitala Bleiweis-Costova stranka, da je podkupljen od vlade, ista stranka ki je sama na Dunaju kupovala in prodajala koncesijo za Gorenjsko železnico! Ko ga niso mogli uničiti gmotno, so ga hoteli ubiti moralno! Levstik je upravičeno odgovarjal, da se Slovenci, boreč se z nepoštenimi nasprotniki, sami več ne boje nepoštenega orožja; zaničuje se znanje in prava izobraženost, ker je nima še niti narod niti njegovi prvaki; navideznemu velikečenju in brezobzirnemu absolutizmu se druži najkosmatejši materializem. Tako je mogel in smel govoriti mož, ki je rekel o sebi:

Uboštvo, skrb, od vas teptanje
I mraz i glad sem pretrpel,
Izgubil zveze vse nekdanje;
Pred jasli vaše nise mšel!

A vendar glave ne uklanjam
Ter vam ne bodem je nikdar,
I brez bojazni še oznanjam:
Ti slepec si, a ti slepar!
("Sovražnikom")

Očita nje podkupljivosti ni imelo sicer nobene podlage, kar je bilo znano tudi Bleiweisu; toda dosegla je le svoj namen: Levstek je plačal s svojim izkrvavljenjem drzen korak, da je učil Slovence književne in politične kritike.

Levstik je prvi krenil za Prešernom in s svojo orjaško naturo trebil kamenje s pota, dokler ni prezgodaj obnemogel. Pobijal je katastrofalno slovanstvo, kakor sem nazval Jenkov tip, ki Slovane samo šteje in ne tehta, "ker, da je moč samo v številu, misli" ("Zbor zverine"); ono slovanstvo, ki vso filozofijo slovanske zgodovine izraža s priprosto formulo: Tu German — tam Slovan, kakor bi bilo s tem izčrpano in utemeljeno vse naše kulturno, gospodarsko in politično življenje! Najbolj značilen je v tem oziru sonet "Naša nesreča", priobčen prvikrat v "Mladiki", 1868. leta, ki izrazito nasprotuje dosedanjemu enostranskemu pojmovanju slovenske zgodovine:

1.

Kaj čaka drage naše domovine?
Vsi viri nje življenja so odprti
Od nekdaj i polagoma jo k smrti
Samo slovenskih grehov kletva rine.

2.

Sramotni dan, ki bode zadnje sine
Kropil stideč jej na mrtvaškem prti,
Brez solze pokopaval rod zatrti —
Ta dan poplača nam vse naše čine.

3.

Izdajstvo, samoljubje i mehkota,
Trepet, domač razpor, neskrb, slepota,
I svojstvo, s kterim opicam smo v rodi;

4.

Do vsega gnus, kar s tujstva k nam ne hodi:
To šiba naša je, ta nas stvorila
V nesrečno ljudstvo — a ne tuja sila!

V dobi ko je njegovo življenje viselo tako rekoč na tanki niti in ko ga je zapuščal celo Tomšič s "Slovenskim Narodom", tedaj je Levstik v "Pavlihi" s svojo ironijo in satiro odkrival velike listine, ki kažejo globok vpogled v slovensko dušo.

Vse, kar se po kranjski deželi godi,
Molčimo!
Ker k zmagi najprvo potreba je sloge,
Molčimo!
Naj v prsih nam bridko srce krvavi,
Molčimo!
Če staro ošabnost in puhli ves red
Z molčanjem pohlevnim utrdimo spet.
Potlej kričimo! ("Molčimo".)

In dalje:

Slogo nebo nam povrni,
Blagi med brate daj mir,
Ko o nezgodi ga črni
Domač moril je prepir!

Vendar je drugo vprašanje,
Ali pozabiti res
Modro je grehe nekdanje,
Modro nekdanjo vso zmes?

Koliko britke nesloge
Zaradi sloge nas tre;
Kaj li sramot nas uboge
Z jeklom razbeljenim žge!

Prva zatorej potreba
Glas je zagnati grmeč:
Trepet i lakota hleba
Slogi najhujši sta meč.

Konec slovenstvo mu bodi,
Bodi začetek vsekdar,
Kdor če slovenski usodi
Biti, ostati krmar.

Potlej se sloga povrne,
V srca povrne se mir,
I razkade se nam črne
Megle — i črni prepir!
("Slovenska sloga.")

Levstika njegov vzor, da bi se vsi Slovani zedinili v jeziku in slovstvu, nikakor ne odvaja od konkretnosti in realnosti, ker on ni le mož krepkega čustva, ampak tudi kritičnega razuma. Dasi je pisal tako ostro proti nemškemu vladnemu sistemu, kakor dotlej še nihče med Slovenci, vendar obsoja nasilno taktiko s stališča zakonitosti, ki zameta samosilstvo, s kulturno-človeškega in političnega stališča. Možem, ki so obudili "sveto iskro slovanskega čutja v mrzlih slovanskih prsih" ostane po njegovem mnenju večja slava v slovanski zgodovini, nego da bi z mečem pomagali zopet osvojiti, kar je nekdaj bilo slovanskega, a kar so Slovani pozneje izgubili po svoji in po tuji krivici. Levstik je bil nevaren človek, ne narodnosti in ne nravnosti, marveč sanjarskemu brezdelju in rodoljubnemu slepomišljenju.

V Levstikovi smeri nastopa Stritar, njegov učenec — kakor se imenuje sam — in popularizator Prešernov med Slovenci, proti golemu čitalniškemu in pivniškemu domoljubju, Jenkova patriotična poskočnica "Naprej" mu ni vrhunec domovinske ljubezni in rodoljubje mu ni nobena zasluga, ki bi se smeli ž njo ponašati.

Stritar pobija katastrofalno slovanstvo in priznati moramo, da je njegova kridka — zlasti iz poznejših let — mojsterska in trajne vrednosti, posebno v "Dunajskih sonetih" je naravnost nedosežna.

"Boriš se vedno ti samo s prvaki,
Vse nanje tvoje letajo puščice,
Le njih napake vidiš in krivice;
Glej, kaki so nemškutarju! —"Enaki!"
"Zakaj ne mahaš njih? — Prijatelj. čaki!
Lepo po vrsti vse! — Naprej resnice
Pri sebi mi iščemo in pravice;
Sami naprej bodimo poštenjaki!
Ti Schreyi, Schafferji, in kar gospode
Enake je, kaj meni ti? — Sramoto
Ko v naši krvi čutim, ta me bode.
Napako tujo vidim pač in zmoto,
A iz domače dvakrat več je škode;
Ta peče me, ta vžiga mi togoto!"
(XIX. sonet.)

Molčanje lepo res je, modro delo,
Ki misli: Kar ne peče te, ne gasi!
Z njim človek sitnosti ne nakopa si,
Celo koristi svoje bo imelo.
A vendar, bratje! meni bi se zdelo:
Molčali smo dovolj, — prišli so časi,
Da jasna, krepka se beseda zglasi,
Ki reče: To je črno, to je belo!
Da vse nam gre narobe, kaj je krivo?
Povedati je treba to med brati:
Molčanje naše potrpežljivo.
Čas je, da že prestanemo mižati;
Pomislite, vam priporočam živo:
Tuj greh na grehe drugih je molčati!
(XLVI. sonet.)

Pri vsi tej opravičeni kritiki so pa vendar Stritarjevi temelji nazori o slovanstvu nevzdržni, ker so v ostrem nasprotju z zapadno kulturo, kakor se je larjeva in ruskih ej
glasila zgodovinska filozofija Kollarjeva in ruskih slavjanofilov. Stritar pravi, da je našel tako rekoč intuitivno, do česar so prišli drugi po svojih izkušnjah in preiskavah. Slovan prinese "ljudstvom bratoljubje sveto" ("Mojemu narodu") in človeštvo ena bode naj družina, rešitelj svetu bode naj Slovani! ("Rojakom"). Kakor slavjanofili pripisuje tudi on ruskemu narodu ono veliko poslanstvo, ki prinese svetu odrešenje. Slovanstvo edino je poklicano, da reši socialno vprašanje, socialnost mu je — kakor se glasi njegova formula iz poznejših let, — eno s krščanstvom in slovanstvom.

Temeljno vprašanje, za katero se gre, je to: Ali se res ločijo Slovani po svoji plemenitosti, po svojem blagem čutu toliko od Germanov in Romanov, oziroma drugih narodov, da so poklicani rešiti človeštvo? Dejstvo je, da je razloček med Slovani, Germani in Romani, toda kakšen? Pri natančnejši psihologični in sociologični analizi se pokaže, da je ta toliko slavljena slovanska mehkost v resnici le pasivnost resignacija, naravnost fatalizem. Znan je v tem oziru zlasti ruski mužik. In Slovenci? Ali ni znak našega značaja potrpežljivost, vdanost, prepuščanje svoje usode tujim silam, brezbrižnost? Ali se ne prepričujemo dan na dan, kako nas šele zunanji vplivi, n. pr. Nemci, vlada itd. pripravijo do dela, na vadno potem, ko je že prepozno? Ako ne dobimo sunka, se ne vzdramimo. Tožimo o svoji usodi in igramo radi vlogo nedolžnega jagnjeta, pri tem smo često brutalni na zdolaj in klečeplazi na zgoraj. Navadno se razlaga, da je naše tisočletno hlapčevstvo krivo te pasivnosti. Videli smo, kako ostro je nastopal Levstik proti temu enostranskemu pojmovanju. Deloma je resnično, da sta tlačanstvo in nemško gospodarstvo vzgajali v nas servilizem; toda na drugis trani je pa zopet ravno doba fevdalizma in valpotovstva rodila slovensko književnost in socialne boje slovenskih kmetov za "staro pravdo". Kje je bila tu pasivnost? Ona ne bi bila mogla spočeti tako velikanskih činov, kakršne je uprizoril krog Trubarjev in Gubčev. A sedaj naj bi se s pasivnim značajem, ki nima dovolj ali nič inciative, ki mora dobivati povelja od tujcev, dal reši ti svet, človeštvo?

Kaj naj storimo?

Ako hočemo biti Slovani, Slovenci gospodarski in kulturni napredek, potem nam je treba sinteze krepkega čuta in kritičnega uma, iz katere se poraja odločna volja. Ne Slovani v ostrem nasprotju z germansko-romanskim svetom, marveč premagati slovansko pasivnost in sprejeti vase nekoliko germanske samostojnosti —to bodi naša naloga. Prevelika pasivnost vede do neodkritosti in neplodne sentimentalnosti, ki slabi našo voljo in poraja prazne deklamatorje; prevelik samostojnost pa navaja k brezobzirnosti in krutosti: zato je treba sinteze obeh, seveda ne samo nam, ampak tudi drugim, da nastopi doba humanitete, ki naj obsega značilne lastnosti Slovanov in Germanov. Ako sta Čeh Cheličicky, ustanovitelj krščanske sekte Čečkih bratov, in Rus Tolstoj tipična zastopnika ideje človekoljubja, ne smemo pri tem pozabiti, da je Chelčicky sin reformacije, ki nosproti univerzalnemu katolicizmu postavlja načelo individualnega razuma, in da je filozofija Tolstega v svojem jedru pozitivistna.

Kar ima slovenska zgodovina velikih momentov; od slovenske reformacije in socialnih dni — povsod vidimo, da jih je omogočilo premaganje pasivnosti v obliki, ki je bila lastna dotični dobi. Kar posebno hvali na pesniku Stritarju dr. Tominšek: mehkosanjavost, ki je last slovenske duše, ta je sicer polna miline in prinaša morebiti posamezniku srečo in zadovoljnost; toda kulturni in politični program malega naroda ne more biti. V življenjski borbi ne odločuje sanjavost, zakaj: Čujte in molite, da ne pridete v izkušnjavo; Ne drugi strani je pa tudi brutalna in fanatična taktika za moderno dobo zastarela, ker ne dovaja nikdar do trajnih uspehov niti pri velikih narodih, a najmanj je mogoče tako postopanje pri nesamostojnih narodih, ki morejo svojo življensko upravičenost utemeljevati le s kulturo in pravičnostjo. S tega stališča se nam šele prav kaže vsa veličina Prešernova in po njem Levstikova ter njiju pomen za slovenstvo.

23. Z Levstikovim nastopom in z ustanovitvijo "Slovenskega Naroda" prihaja nekaj svežega in mladega v slovensko narodno življenje. Dne 26. marca 1868. leta je pisal "Slovenski Gospodar": Poleg narodne stranke se je v najnovejšem času začela ustanavljati t. zv. mladoslovenska. Tudi ona je narodna. Nastala je iz opozicije proti našim prvakom. Prvaki se ji zde premalo odločni, prepohlevni, preponižni. Ni vse hvalevredno, kar hvalijo "Novice"; treba je še vse bolj, še vse več grajati, kakor grajajo "Novice" — — to je prepričanje mladih. Oni spoštujejo "Novice", toda si ne prikrivajo, da bodo morale izročiti gospodarstvo mlajšim rokam. Prvaki bi mogli pri sedanjih razmerah za naš narod kaj več izkresati nego so izkresali; toda oni so preveč obzirni, boječi, brez zaupanja v svoje moči, v moči našega naroda. Mlada Slovenija se ni odcepila od narodne stranke, ona je prirastla, kakor priraste mladika na drevesu. Ne dela stari nasproti, ampak jo sili naprej. Ona nosi bodočnost našega naroda v svojih prsih, naš narod sme s ponosom gledati na svoje mladike — dela je čaka ogromno. Jurčič je bil pa mnenja, da se je v domišljiji rodila mitična sekta "mladih Slovencev", češ, da že samo ime vrže razdor med Slovence in da ta ločitev ni upravičena, ker razlački, ki so glede državnopravnih razmer med "Slovenskim Narodom" in "Novicami" ter "Triglavom" ne vladajo samo med mladino in starino: Vsi so ena stranka v kateri so mladi in stari; mladina neče, da bi se smatrala za posamezno stranko.

Ko je glede konfesionalnih, t. zv. majnikovih zakonov dr. Srnec priznaval državi oblast v vsem, kar se tiče zunanjih in pravnih razmer o razdružitvi in sklepanju zakona, ter se izrekel zoper izključno duhovsko oblast nad šolstvom in učiteljstvom, sicer pa proti ločitvi šole od cerkve, je Jurčič cerkveno-politično stališče "Slovenskega Naroda" označil naslednje: Nekateri zahtevajo razpravljanje cerkvenih vprašanj. Mislimo, da je naša narodnost v veliko večji nevarnosti nego katoličanstvo.... Onim, ki zahtevajo v listu člankov o verskih postavah in enakih rečeh, dajemo na pomislek, ali bo raztrganje Slovencev v dva tabora (katero ni nemogoče) koristilo naši narodni stvari v današnjem položaju. Vse za Slovenijo, najprvo! To je naše geslo in zato nismo prijatelji Costa-Wurmbrandovih fuzij.

Značilno za tedanje naše razmere razpravlja o tem vprašanju Davorin Trstenjak: V istini ni niti starih niti mladih Slovencev. "Slovenskega Naroda" ne vzdržujejo mladi, materialni njegovi podporniki so možje, ki so se že pred 20. leti zbirali okrog "Novic." Ne ljubljanski nezadovoljneži, ne graški in ne dunajski dijaki niso utemeljitelji "Slovenskega Naroda", ampak domoljubi iz dob pred konstitucionalizmom in ti imajo ter bodo vedno imeli splošno nanj vpliv. "Slovenski Narod" bi se ne bil ustanovil kot organ slovenskih domoljubov, ako bi se ne bilo pokazalo, da so poprejšnji politični organi slovenski hodili pot, ki ne vodi do narodne blaginje. Ker so slovensko akcijo bile vzele v roke le nekatere osebe, ne ozirajoče se na večino mislečega naroda, in ker so te osebe storile obilo nedoslednosti, škodljivih narodu, ni ostalo nesebičnim ustanovnikom 'Slovenskega Naroda" drugega nego stopiti v pošteno opozicijo in to ne iz trmoglavosti nego iz čiste ljubezni do naroda.... Mi ne tajimo, da bi radi hodili v lepi složnosti z duhovništvom, katero čislamo kot izvrsten steber naše narodnosti, ali zopet mu svetujemo, naj ne išče nikjer drugje zvez nego v narodu, katerega podučuje in z vzvišenim svojim poslanstvam posvečuje. Mi nismo in ne bomo podkopavali večnih resnic niti se uprli napravam in obredom cerkve, katere udje so naši rojaki; ako pa ne polemikujemo zoper napade cerkvenih nasprotnikov, držimo se samo svojega načela, po katerem nismo ustanavljali cerkveno-političnega časnika.... Kako bi se tudi mi mogli postaviti za odvetnike duhovskih koristi, saj še sami kakor uči izkušnja, niso našli kompasa v novem ustrojstvu držav....

(Dalje prih.)

..Tako je.

Mali sinko: "Mama; Kadar se bom jaz oženil, ne bom povabil razun neveste nikogar na gostijo.'

Mati: "Sram te bodi, da boš pri tem celo lastne stariše prezrl.'

Sin: "Vi me tudi niste povabili na Vaše ženitovanje."

A.: "Včeraj, sem se mislil ustreliti, tako sem bil obupan."

B.: "Čemu se pa niste?"

A.: "Ker sem bil preveč stra-hopeten."

JOSIP KLEPEC
Javni Notar — z 10let. skušnjo

Izdeluje vse pravno in postavnoveljavnel za vse slučaje. Če vam kdo plačo garnišira; č potrebuje otrok certifikat za delo; če imate kak drugo stvar za urediti tukaj ali v stari domovin se obrnite na mene 1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

? ? ?

Ali ste že poslali naročnino? Papir, tinta in barva ter vse tiskarske potrebščine, stanejo zdaj tri do desetkrat več, kakor pred vojsko. Blagovolite poslati naročnino za celo leto $2, ali za pol leta $1, da Vam list ne ustavimo. Pod sedanjimi razmerami je treba točneje plačevati za list, če ga hoče kdo točno dobivati...Pošljite naročnino takoj, da ne pozabite.

Prodajem vse vrste URE in ZLATNINO.

Primeni dobite vsako reč 20 odsto ceneje kot kerkoli drugje. Prodajem samo jamčeno blago. Popravljam vse vrste amerikanske in starokrajske ure in zlatnino za vsako delo jamčim.

SLOVENCI in HRVATI po celi Ameriki.
Ako rabite dobro Uro ali drugo reč, pišite meni kaj bi radi pa vam pošljem ceno. Vsaka reč vas košta 20 odsto ceneje, kot bi plačali drugje.

JOS. SPOLARICH
901 N. Hickory St. JOLIET, ILL.

Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257

Louis Wise
200 Jackson Street JOLIET, ILL

gostilničar
VINO, ŽGANJE IN SMODKE.
Sobe v najem in Lunch Room.

SPOMLADNE IN LETNE OBLEKE.

Čedne in moderne obleke za odrasle in mladino se dobe pri nas, kakor tudi delamo v popolno zadovoljstvo obleke po meri.

Velika zaloga najmodernejih klobukov in kap vseh velikosti.

Posebno velika zaloga trpežnih čevljev visokih in nizkih za moške, ženske in mladino.

Mi imamo najlepše srajce, kravate kolare itd. Vse naše blago jamčimo ter povrnemo denar, ako ni v popolno zadovoljnost.

Z vsakim nakupom dajemo 4 odsto vredne znamke ali pa register tikete izvzemši na oblekah delanih po meri

Vaši naklonjenosti se priporoča "Prva Slovanska Trgovina" na severni strani mesta.

Frank Juričič
1601 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Slovencem in Hrvatom
naznanjujemo, da izdelujemo in prodajamo fine cigare:
Lutra 10c
Minikin 5c Mike's Best 5c

Michael Kochevar,
Chicago, Phone 1689-L
Northwestern Phone 809
1208 N. Scott St. JOLIET, ILL.

Antonija Rifel
izkušena in diplomirana
BABICA
907 N. Hickory St. Joliet.
Chicago Phone 1617-W

The Will County National Bank
of Joliet, Illinois.

Prejema raznovrstne denarne vloge ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek $300,000.00.

C. E. WILSON, predsednik.
Dr. J. W. FOLK, podpredsednik.
HENRY WEBER, kašir.

Mi hocemo tvoj denar ti hočeš naš les

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk in šinglne vsake vrste.

Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.

Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi te bomo zadovoljili in ti prihranili denar.

W. J. LYONS
Naš office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES IN CLINTON STS.

Garnsey, Wood & Lennon
ADVOKATI.
Joliet National Bank Bldg.
Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

John Grahek
...Gostilničar...
Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljše smodke.

Prodajam tudi trdi in mehki premog.

TELEFON 7612.

1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

FRANK GRUM & COMPANY
stavbeniki in kontraktorji.
1506 N. Broadway Joliet, Illinois.
Chicago Phone 1706-R.
Sprejemamo vse vrste stavbinske posle, bodisi pri manjših ali večjih podjetjih ali posameznikih.
Podpisani sem tehnično izučen stavbenik. Izdelal sem šole na Dunaju in Gradcu ter izdelal državni izpit v Ljubljani, kjer sem sedem let posloval kot stavbinski mojster mesta Ljubljane.
Na željo izdelam načrte, kakoršne kdo želi. FRANK GRUM.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

8.	julija	Nedelja	Elizabeta kralj.
9.	"	Pondeljek	Anatolija dev.
10	"	Torek	Amalia, dev.
11	"	Sreda	Pij I., papež.
12.	"	Četrtek	Mohor in Fortun.
13	"	Petek	Anaklet, papež
14.	"	Sobota	Bonavent, škof.

ŠESTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Evangelij današnje nedelje nam pripoveduje, da je Jezus nasitil štiritisoč mož s sedmimi kruhi in dvema ribama; bili so vsi nasičeni. Ta telesna hrana pomeni duševno hrano, katero je dal Jezus in deli po svoji cerkvi.

Nad devetnajststo let, od apostolski časov pa dosedaj, je hranila sveta cerkev na milijone in milijone mož, žen in otrok znaukom Kristusovim, z vero, katero so apostoli oznanjevali, z zakramenti in drugimi posvečevalnimi sredstvi, katere je ustanovil Jezus Kristus. Tako dokazuje sveta cerkev, da ima tudi četrto znamenje prave cerkve, da je apostolska.

Sveta cerkev izhaja naravnost od apostolov in uči človeštvo resnice in skrivnosti, katere je Jezus izročil apostolom. Zato vaši duhovniki, vaš škof, kateri pridiguje v vaši cerkvi, v vaši škofiji, pridiguje isti nauk, katerega so pridigovali apostoli; vaša fara, vaša škofija, je del iste cerkve, katero so ustanovili apostoli po naročilu Jezusovem. Naša vera ista, kakoršno so imeli oni, katere so spreobrnili apostoli, zavoljo katere so umrli mučeniki. Piše uči spise sv. Ciprijana (umrl 258), sv. Avguština (umrl 430), sv. Bernarda (umrl 1158, sv. Tomaža (umrl 1274), sv. Frančiška Saleškega (umrl 1622), in sv. Alfonza (umrl 1787), kateri so pisali o veri in jo razlagali in videl boš, da se strinjajo.

Apostoli so učili, da je Kristus ustanovil sedem zakramentov: Krščevali so, birmovali, maševali, spovedovali, obhajali in delali ljudi v poslednje olje, posvečevali duhovnike in poročevali ljudi, kakor se sedaj godi v katoliški cerkvi. V Rimu se še hrani ravno isti oltar na katerem je maševal svetu Peter pred 1850 leti. V rimskih katekombah so oltarji in podobe, kakoršne imamo mi v naših cerkvah, kažejo nam, da so tedaj ravno tako častili svetnike in svetinje, kakor mi. Po preganjanju je bilo dovoljeno maševati samo na oltarju, kjer so bile shranjene svetinje.

Cerkvena oblast prihaja od Kristusa in apostolov, sveti Peter je bil prvi papež, postavljen po Jezusu Kristusu, sedanji papež je njegov 264-eti naslednik. Škofje katoliške cerkve so nasledniki apostolov. Njihovo posvečenje prihaja od apostolov, njihova moč pa prihaja od papeža, poglavarja Kristusove cerkve. Kdor ne sprejme posvečenja in moči na ta način, ni in ne more biti naslednik apostolov, najsi nadene kakoršenkoli naslov. Da smo apostolski moramo biti v zvezi z apostoli v veri in pripomočkih zveličanju. Spoštujemo cerkev in njene nauke; ne privoščimo si z njo nikake šale. Živimo po veri in, če treba, umrimo za njo.

Nek katoličan je vstopil v armada perzijskega šaha in si je pridobil veliko spoštovanje. Nekega dne ga šah nagovarja, naj zapusti svojo vero in postane Mohamedanec; če to stori, da ga bo povzdignil v najvišjo čast. Mladenič odgovori: "Moj oče je umrl v vaši službi in tako sem tudi jaz pripravljen. Če pa mi hočete vzeti vero, tukaj je meč in vmorite; kajti rajše vmrjem, kakor da bi odpovedal od vere. Šah ga je pohvalil za imeniten odgovor in zvestobo do Boga in kmalu ga je povzdignil do najvišje časti v perzijski armadi.

Rev. J .Plaznik.

KAJ NAS UČI NARAVA.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

DRUGO POGLAVJE.
(Nadaljevanje).

Katoliški zvezdoslovci.

Prvi, kateri je opazoval planet Merkurij, da je šel čez solnčni disc, je bil opat Gassendi.

Theatine Prazzi, menih je prvi odkril asteroide, male planete. Drugi katoliški duhovniki, kateri so si priborili veliko slavo na ostronomičnem polju, so še: Clavius, F. S. J. Grimaldi, S. J., Boscovič, S. J., Mayer, S. J. De Vico, S. J., Casoni. Orioli, Picard in Denza. Ti učeni možje so ravno tako poznali zvezde, kakor sveto življenje.

Pietro Angelo Secchi, S. J., kateri je umrl 26. februarja, leta 1878, zasluži, da se ga še posebej imenuje zavoljo iznajdb v spektroskopični analizi in zvezdni fiziki. Njegovo čudoviti delo o solncu sveti na njegovo ime.

Tudi Leverrier, o katerem smo govorili, je bil pobožen katoličan; ljubil je križ in teleskop. On je tudi precenil Merkurijevo težo, kar je zelo težko, ker je ta planet tako blizu solnca.

Tudi Messier, Maroldi, Castelli, Bianchini, Lacalle in Descartes zaslužijo, da se jih tukaj spomnimo.

Če pridemo da današnjih časov, smemo s ponosom pokazati na Rev. Fr. Hagen-a, S. J., prejšnjega profesorja zvezdoslovja in matematike na Georgetown vseučilišču.. Fr. Hagen je bil postavljen za glavnega direktorja vatikanske opazovalnice: "Atlas Stellarum Variabilium" bo še dolgo slavil njegovo ime.

Mis Agnes Mary Clerke, ki je umrla meseca januarja 1987, je bila članica kraljevske zvezdoslovne družbe in vdana katoličanka. Spisala je tri moderna znanstvena dela, katera se imenujejo: "Astronomy During the Nineteenth Century, Problemos on Astrophysics in Modern Cosmogoniels."

Veliko je pripomogel k napredku na polju zvezdoznanstva tudi Fr. Perry, S. J., bivši rektor Stonyhuritove opazovalnice.

V pripoznanje zvezdoslavnih in drugih znanstvenih del je bil sprejet v kraljevsko astronomično društvo na Angleškem Rev. William Fr. Rigge, S. J., profesor astronomije na Creighton vseučilišču, Omaha, Nebraska.

To so samo nekateri cerkveni učenjaki, kateri so proslavili svoje ime na polju zvezdoznanskega raziskovanja. Katoliška cerkev sedaj, kakor tudi v preteklosti, se sme imenovati varuhinja zvezdoslovja. Katoliška cerkev ima več zvezdnih opazovalnic, kakor druga verska sekta v katerikoli deželi. Vatikansko opazovalnico je dal napraviti papež Leo XIII. s svojim lastnim denarjem.

Odtod so se širile po vsem svetu. Jezuiti sami imajo sedemnajst opazovalnic po svojih kolegijih in misijonih.

(Nadaljevanje sledi.)

KATOLICIZEM IN MODERNA KULTURA.

(Dalje.)

Kjerkoli se je prikazala meniška kuta, vstalo je novo višje življenje; krog samostanov so vstajali trgi in mesta, blagostanje je rastlo pod čudovitim vplivom katoliške cerkve. To kakor beli dan jasno pred nami ležeče zgodovinsko dejstvo je dokaz, da cerkev ne ovira materialne kulture, temveč jo pospešuje, kjer to le količkaj more storiti. Kako važnost polaga nanjo, je priča dejstvo, da so bili v srednjem veku meniški redovi, ki so imeli specialno nalogo svojega življenja n. pr. napravljati mostove čez velike reke, poučevali neuko ljudstvo v umetnih delih rokodelstvih iad. Prve ljudske šole so ustanovili menihi. — Nadnaravna kultura je nujno zvezana z materialno.

Ni pa materialna civilizacija nujno zvezana z nadnaravno kulturo. Tako je bila prva pri starih poganih na visoki stopinji, dočim o zadnji ni bilo govora. Pogoje in velik del moderne kulture je postavila in ustvarila kat. cerkev. Sedajnja moderna ne prizna več posrednjega cilja — posmrtnosti, je torej brezbožna in je tako vsaka zveza med njo in katolicizmom pretrgana. Toda ne dovolj, da bi šla paralelno s cerkvijo, ona postaja čedalje bolj nasprotna cerkvi in odvrača človeštvo od nadnaravne kulture. Da, materialna civilizacija brez ozira na Boga in večnost je skrajno nevarna. Zato je v sv. pismu novega zakona postavljena kot nasprotje in ovira nadnaravne božje omike; na mnogih mestih se govori o "svetu", mundus, kot nasprotniku Boga, dalje o "otrokih tega sveta" v nasprotuje z "otroki luči". Zato je tudi tako nujno svaril Kristus pred bogastvom" in slikal v drastičnih primerah (o kameli in šivankinem ušesu) njegonjegovo nevarnost za človeško dušo. Zato je blagroval "uboge v duhu" in nujno odsvetoval "navezati svoje srce na svet." S tem ni zavrgel "bogastva" in blagostanja, marveč je je postavil v službo čeznaravne dušne omike, ki je edino potrebna za večnost. Sama na sebi je materialna kultura v istem razmerju z dušno omiko, v kakršnem razmerju sta materija in duh. Duh ima neizmerno večjo vrednost nego materija, zato se mora zadnja pokoriti prvemu. Drastično je izražena ta misel v splošno v cerkvi citiranem stavku: Kaj ti pomaga, če ves svet pridobiš, pa na svoji duši škodo trpiš!

Tako stoji moderna civilizacija brez Boga v nasprotju s katolicizmom. Zastopniki in delavci njeni trdijo, da je katolicizem sovražnik vsakega materialnega napredka; zveste pripadnike njegove označujejo kot nazadnjake in postavljajo v svoja gesla besedi: napredek, svoboda. Z materijomalno hitro, ker so najboljše moči v njegovi službi. Tudi v časih splošne vlade cerkvenega duha je materialna kultura napredovala, vendar normalnim naravnim korakom; od časa emancipacije sem pa vlada čudna nezdrava hitrica.

Tudi preje so se redno vršile iznajdbe na vseh poljih materialne prosvete, toda dandanes se vsak dan skoro kaj epohalnega iznajde. A vse to nima pečata večnosti. Na drugi strani dela cerkev "za dušni blagor" človeštva. Osamljena, zapuščena od zastopnikov naravne prosvete, rešuje, kar je mogoče rešiti in gleda žalostno, kako se pojavlja in širi prepad med njo in "svetom". Nji ne škoduje brezbožna materialna prosveta prav nič, ona bo po zagotovilu Početnika obstala do konca, toda duša za dušo odpada od nje in generacije vstajajo, ki nimajo za dušno izomiko že nikakega zmisla več. In po njenem prepdičanju so vse te duše, vse te generacije za večnost izgubljene, ker "kaj pomaga, če si ves svet pridobe...."

Res, kdor vidi globlje v vrvenje modernega sveta, ga mora prijeti nekako "svetobolje". Na eni strani velikega prepada mase, ki vpijejo "vse za napredek in svobodo", na drugi strani — pusilus grex, ki vidi edino svojo rešitev v katolicizmu. Na eni strani sovraštvo, na drugi strani ljubezen. Ljubezen, ki je kot plod nadnaravne kulture zapustila mase, ki drve "za svobodo in napradkom", je gnala večkrat vnete katolike, katere je posebno bolela bodočnost zaslepljenih duš, da so premišljali, kako je posebno bolela bodočnost zaslepljenih duš, da so premišljali, kako premostiti ta velik prepad. Drug za drugim stopajo proti cerkev in ji svetujejo in jo moledujejo, naj se sprijazni z modernim svetom, naj se poniža v korist človeštva pred njim, da zavlada tako zopet blagotvorna harmonija med čeznaravno in materialno kulturo. Vsaj večino je gnala ljubezen do teh svetov, nekatere izmed njih morda pa je ostrupil strupeni moderni duh, duh ošabne samozavesti.

Tako vidimo v novejšem času celo vrsto katoliških učenjakov, ki hočejo najti pot, na kateri bi se sešla v mirnem času celo vrsto katoliških učenjakov, ki hočejo najti pot, na kateri bi se sešla v mirnem sporazumljenju katolicizem in moderna civilizacija. Zadevajoč se ob trdovratno ošabnost slednje ji delajo koncesije, meneč jo tako pridobiti izlepa zase. Vsak zaveden okrak katoliške cerkve jih zaboli, češ, da bo "svet" še bolj razjarjen. Ostre, nazorom sveta diametralno nasprotne pokrete katolicizma zavračajo (glej dogmo o nezmotljivosti papeža), boječ se "provocirati" moderni svet. Skratka, ti katoliki hočejo kompromis med "svetom" in katolicizmom.

Nastane sedaj vprašanje: je-li mogoč kompromis med katolicizmom in moderno civilizacijo?

Pred kratkim je izšla knjiga dunajskega vseučiliščnega profesorja Ehrharda "Katholicismus u. d. XX. Jahrhundert", v kateri hoče profesor cerkvene zgodovine pokazati pot, po kateri je treba hoditi katolicizmu, da sreča moderno kulturo, se žnjo zveže in se tako povzdigne nova doba človeškega časnega in večnega blagostanja. Pisatelj je za to, da se katolicizem bolj ozira na moderno, se prilagodi novim potrebam sveta in ga tako za se pridobi. — Ta poskus sprave med katolicizmom in modernim svetom je označil P. A. Roessler kot katoliški liberalizem", katerega nasprotnik je bil posebno veliki PijIX. Taki nasveti niso novi, le da je razprava Ehrharda nenavadno duhovita in da se zrcali v nji res odkritosrčna ljubezen do cerkve. Toda in merito je le katoliški liberalizem, kar uči pisatelj. Njemu nasproti so konservativni katoliki, ki nečejo vedeti prav nič o kompromisu in trdijo, da se brez velike škode za cerkev ne da sprijazniti se z modernim svetom.

Kdo ima prav? Da odgovorimo na to, se nam je treba emancipirati od blestečih vtisov, katere napravlja moderna civilizacija dan za dnem na nas. Vmislimo se edino v bistvo njeno in njen cilj, opazujemo njene posledice v socialnem oziru, ter je tako cenimo.

(Dalje pride.)

MATERINO PISMO.

In niso vsi me pozabili,
Ki sem jim bil prijatelj drag;
Ljubezen pač so ohladili,
Spomin pa hrani name vsak.

Spomin, da bil je kdaj med nami,
Da z nami tožen bil je in vesel.
A hladni so le to spomini sami,
Po pismih zadnjih sem posnel.

Med temi pisanimi listi
Dobil sem list preprost, ubog;
Ljubezni barve in zavisti
Ni nosil, niti zlatih prog.

Razmotam pismo radoveden:
Krivenčasta pisava vrst —
In stavkov slog, kako nereden!
Pozna se piscu stari prst.

In jaz? Zagorel sem radosti
In pismo često sem prebral.
Nikdar ga nisem bral zadosti,
Krog ust nasmeh mi je igral.

Na stolu nemo sem obvisel,
Zatisnile žive sem oči.
Na njo sem vzbudil sveto misel,
Ki zame je srce gori.

In videl sem, kako vodila
Okorno trdo je pero.
A rada celo bi izlila
Na list bila srce mehko.

Poljubil sem te črke mrtve,
Kot bile njeno bi srce,
Ki mnoge je preneslo žrtve
Za sina mati — ti za me!

F. S. Finžgar.

Verska zavest in moč narodov.

Po strašnih izgubah, ki jih je doživela Napoleonova armada že ob začetku ruske vojske, je bil Napoleon prisiljen, poskusiti z Rusi pogajanja. Način, kako je vodil Napoleon diplomatične razgovore, je znan: ponižati, osramotiti, prestrašiti je skušal svojega nasprotnika ter ga storiti tako voljnega za svoje namene. A pri tem razgovoru je imel opraviti s krepkim Rusom Balašavim, ki mu ni ostal dolžan odgovora. "Koliko prebivalcev šteej Moskva?" omeni Napoleon med pogovorom. "Sire, tristo tisoč," odvrne Rus. "Koliko hiš?" "Deset tisoč." "Koliko cerkva?" "Tristoštirideset." "Zakaj toliko?" Naš narod jih pogosto obiskuje." "Odkod to?" "Zato, ker je naš narod zelo pobožen." "Ba," reče Napoleon zaničljivo, "dandanes ni več pobožnosti!" "Oprostite, Sire!" ga zavrne Balašov. "Povsod ni tako. Po Nemškem in po Italiji ni več pobožnosti, a pobožni so pa še Španci in Rusi." In znano je, da je bila verna Španija in Rusija grob Napoleonove slave in moči.

Krilate besede Mirabeaujeve.

Dan 13. junija je bila obletnica najustavnejše krilatice v zgodovini človeštva. Padla je v Versaillesu, izrel pa jo je znani grof Mirabeau, ena najsilnejših osebnosti na viharnem pozorišču francoske revolucije. Bilo je l. 1789., ko je kralj Ljudovit XVI. po nasvetu ministra Neckerja sklical državne stanove v Versailles, da se posvetujejo, kako preprečiti državni bankerot, ki je takrat pretil Francoski. Sestali so se poslanci vseh treh stanov in se sprli že prvi dan. Poslancev plemstva je bilo 270, svečeništva 290, a zastopnikov meščanskega stanu 557. Ti so zahtevali, da glasujejo vsi skupaj, ne pa ločeni v tri stanove kakor svoje dni, in da se vrši glasovanje po glavah, ne po stanovih. Temu pa so se protivili zastopniki plemstva in svečeništva. Po daljšem brezplodnem prerekanju se je proglasil tretji stan za narodno skupščino in pozval ostala dva stanova, da se mu pridružita. To je bil pravi začetek francoske revolucije. Ko je dal kralj po tistem dogodku obkoliti narodno skupščino, je poklical predsednik poslance v drugo dvorano kjer so vsi prisegli, da se razidejo, dokler ne dobi Francija nove ustave. Zaman je poslal kralj dne 23. junija zapoved, naj se razglasonoši: "Povejte svojemu gospodarju, da smo se zbrali po volji naroda, in se umaknemo samo sili bajonetov!" To je bilo dne 23. junija; dne 14 julija so osvojili Parižani Bastiljo — državno ječo — na juriš; zmagonosno je vzplapolala krva — tako je pričel — "ko takole vas in sebe opazujem, se mi zdi, da gledam sliko svoje mladosti. Moj zabuhli obraz je bil nekdaj tudi tako lep in zdrav kot jih med vami vidim. Moje suho in treseče telo se je pred dolgimi leti lahko ponašalo na čelu oddelka mojih vojakov. Bil sem mož v svetu možkih. Tudi jaz sem imel svoj dom, katerega je obdajal razkošen vrt, po katerem je tako rada šetala moja soproga; žena, lepa kot sen umetnika. A jaz sem zavrgel njeno zvestobo, in vdanost. Gledal sem mirno kako izginja najina sreča v vinski časi. Imel semotročiče, lepe kot pomladanske cvetke; videl sem kako so hirali in umirali pod prokletstvom očetovega pijančevanja. Ustvaril sem zares zakonski raj, kjer je več let plamtel ogenj iskrene ljubezni; a kakor vse drugo, sem tudi to čustvo zatajil v sebi. Mesto ljubezni in zadovoljnosti je nastalo sovraštvo in razdejanje. Sedaj sem mož brez žene. — Oče brez otrok. — Potepuh brez doma. — Mož, v katerem je zamrl zadnji človeški čut. — Jaz umiram vsled alkohola!" Končal je. Čaša, katero je ves čas krčevito stiskal, je zdrknila na tla. Iz steklenih drobcev pa je šumelo mladi družbi na uho: "Jaz umiram vsled alkohola!"

Razlika med Dansko in Rusijo.

O ruskem carju Aleksandru in danskem kralju Kristijanu pripovedujejo za Rusijo jako značilno anekdoto: Ko je bil sedanji danski kralj še prestolonaslednik, je prišel o neki priliki car Aleksander v Kjobenhaven. Pri ogledovanju mesta se je ustavilo carjevo oko na cerkvi tamošnje ruske kolonije in kazoč na njene tri pozlačene kupole je dejal car Aleksander danskemu prestolonasledniku: "Ali vidite tam one kupole? Takih imamo v Rusiji na tisoče in tisoče. Pod njihovo zaščito je vsak ruski podanik varen, da v miru lahko opravi svojo molitev." — Na to je pokazal bodoči danski kralj na strehe hiš in odgovoril: "Sire, ali vidite te strehe? Takih imamo na Danskem na tisoče in tisoče. Pod temi strehami pa je vsak danski podanik varen, da more mirno in brez skrbi opravljati svoje delo!"

Govor pijanca.

Že dolgo ni napravil kak govor proti nezmernosti tako globokega vtisa, cakot izpoved starega propadlega pivca pred družbo elegantnih mladih gospodov v restavraciji nekega hotela. V gostilniško sobo stopi starček bledega obraza, udrtih motnih oči, zabuhlih lic, po vsem životu se tresoč. Uprl je v navzočo družbo proseč pogled. Mladi gospodje so ga razumeli ter mu naročili nekaj pijače. Kot plačilo za to so zahtevali, naj ubogi capin napravi kak govor, pri katerem bi mlada družba uganjala svoje burke. Ko je mož napravil zadnji požirek ter se parkrat topo ozrl po gostih, je pričel govoriti s tako resnimi besedami, da so vsi ostrmeli: "Dragi gospodje",

Slaba navada, slabša poleti.

Mnogi ljudje so preleni za hojo, in ta škodljiva navada se poslabša posebno v vroči letni dobi. Tisti, ki radi sedajo v kare ali se vozijo v avtomobilih, nimajo dovolj zdravju potrebnega gibanja, telesna in duševna moč jim peša, neprebavnost in želodčne nepriljke so na njih dnevnem redu. Trinerjeva ameriško zdravilno grenko vino je dobrodošel pomoček. To zdravilo preganja zapeko, pospešuje prebavo, izpodbada slast in krepi ves ustroj. Uživajte ga radi zdravja, — to je zdravilo, ni opojna pijača. Cena $1.00. V lekarnah. — Triner's Liniment je tudi zdravilo za to letno dobo. Izvrstno je za izpahe, izvine, otekline, odrge. Če namažete mišice po trdem delu ali atletski telovadbi, ali če rabite za trudne noge po kopeli za noge, boste presenečeni po prijetnem učinku. Cena 25. in 50c v lekarnah, po pošti 35 in 60c. Joseph Triner, Manufacturing Chemist, 1333—1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill. —Adv.

Zaradi krompirja.

Amsterdam, 2. jul. — Po "Handelsbladu" se je pripetil v Amsterdamu upor zaradi krompirja. Ob Cruisscesti, kamor je dospelo nekaj nakladov krompirja, se je zbrala množica ljudi, ki so pozneje, ko jih je le malo moglo biti preskrbljenih z zaželeno podzemljico, napadli nekaj bark, obloženih s krompirjem. Pri spopadu med policisti na konjih in izgredniki, ki je sledil je bilo na obeh straneh več ranjencev.

Holandska zastopa Grke.

Dunaj, 2. jun. (Čez London.) — Pred prekinjenjem diplomatskih odnošajev vsoboto je grški poslanec izročil avstro-ogrskemu uradu zunanjih stvari izjavo, ki je trdila, da se je na Grškem sedaj med vsemi doslej prepirajočimi strankami dosegla zedimba in da se Grška čuti nagnjeno, prekiniti diplomatske odnošaje z dvojno monarhijo. Holandsko poslanstvo da bo zastopalo grške koristi.

Dne 4. julija v Parizu.

Pariz, 2. jul. — Dne 4. julija se bo vršila v francoskem glavnem mestu parada, katere se udeleži tudi bataljon ameriške zavezne armade.

Ameriške čete dospo semkaj v jutro 3. julija in bodo nastanjene v Grand Ealais. Za sprejem častnikov so poskrbeli v tukajšnjem vojaškem klubu.

V jutro četrtega bo francoska vojaška godba ameriškemu vrhovnemu poveljniku, generalu Pershingu, igrala podoknico.

Francoska oblastva so bila, ki so naprosila za udeležbo ameriških čet pri nameravani slavnosti.

LOKALNI ZASTOPNIKI(ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Denver, Colo.: George Pavlakovich
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Angela Pregled.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan,
Indianapolis, Ind.: Martin Česnik.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekan.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Pittsburgh, Pa.: Urh R. Jakobich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelcich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek,
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Uprav. "A. S."

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je:

Bolje zobovje za manje stroške.

Zobe Vam pregledamo zastonj.

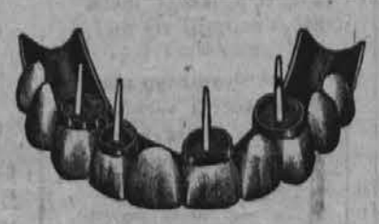

22 Karat zlate krone in Bridgework vsak zob $5.00

Plates najboljše vrste iz gumija in kovine in višje $5.00

Zobe izderemo brez bolečin z "Vitalized Air".
Ženska strežnica vedno prisotna.
Vse delo jamčeno.

BURROWS ZOBOZDRAVNIK
D'Arcy Bldg. 2 nadstropje
Vogel Chicago in VanBuren ceste. Joliet, Ill.
Odprto vsaki dan zvečer in ob nedeljah do poldne.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

moja smrt, če slišim iz vaših ust. No, poglejte! Vzel sem na rame jarem svetega zakona. Bo že Bog pomagal, sem rekel. Saj skrbi tudi za rožico v polju! In zdaj in zdaj, o gospod šef, večna čast in slava nebeškemu očetu! — obsipal me je z blagoslovom, z neskončnim blagoslovom. Po poroki prvi otrok, prvo leto drugi otrok, drugo leto tretji in tako do danes. Oženjen sem pa že šesto leto. Lani sem rekel: "Žefka, sem stopil, na koleno mi sedi, lepo se objemiva in poljubiva!" Vse sem ji razodel, kakor sem bil iztuhtal. Zdaj pa nič več ne, nobenega otroka več v hišo, konec naj bo! Ona je jokala in tudi meni se je storilo inako, pa sva oba jokala. Tak adijo, lepo zakonski življenje! Vse gre vragu v grlo!"

Kociper je prestopil na kratko nogo.

"Gospod šef, ne bi povedal naprej, če bi ne bil tako odkritosrčen. A pri meni velja to-le geslo: Resnica nad vse!"

Silno se je udaril trikrat s pestjo po prsih. Bobnelo je kakor po sodu.

"Laži ne poznam! Kar je tu znotraj v teh mojih prsih, to je tudi na jeziku! Vse bom povedal, poštenje je prvo, skrivati ne znam. Sklenila sva z ženo in jokala sva se. Kako ne? Prej mož in žena, zdaj ne to in ne ono. Pa sva šla za veliko noč k spovedi in oba sva izvedela isto. Kako pa kaj živiš? Tako in tako! Kaj pa to, kaj pa ono? Še tako, ko ni vedno treba, govorim samo sveto resnico, nikar še pri spovedi. Povedal sem vse — po duši. Kaj, kaj? so rohneli duhovni oče. In kar napihnjeni so bili in rdeči, da sem se bal zanje. Še mrtvoud jih bo, še mrtvoud, sem si mislil in straašnsko sem jih tolažil. Saj bom, saj bom, kakor rečete, tako bom živel! O, sveta nebesa, da bi bil zavoljo mene, grešnika, duhovnega očeta mrtvoud, to bi bila zagata! Samo zaradi tega sem obljubil. No vidite, gospod šef, imejte srce, pokažite ga revežem!"

"Kociper, vi ste spet —!"

"Gospod, gospod, izkažite mi svojo sem oženjen in sedmič bomo krstili. O, kako jaz ljubim svoje otročiče, kako skrbim zanje, samo jesti jim nimam dati kaj. Ona, moja žena, pere, pere, ves dan pere. Če pogledam ponoči izpod odeje, ona pere, če se zjutraj prebudim, ona pere. Roke si je že premencala — res, o kako res, gospod. Jaz to gledam in meni silijo solze v oči. Kako trpi, kako se suši, a druge, gospod, v atlazu in svili z možkimi za zabavo. Takrat vem, kaj je to, socialist! Jaz sem socialist, gospod demokrat!

Prestopil je na dolgo nogo in se udaril po prsih.

"A tudi Boga ne zapustim. Tudi on ima srce za reveže, kakor je to zapisano."

"Kocier, kakšni pa ste? Kaj boste tako delali? Vi ste spet —"

"Gospod šef, po smrti se vse izravna. Berač bo kakor bogataš in bogataš kakor berač. Takrat ne pojde zato, koliko si imel, ampak kako si ravnal, kar si imel. Pošteno, porečem, gospod, pošteno, to je moja čast! Malo je bilo, potrošil sem za najpotrebnejše. A drugi so imeli veliko in so potrošili za nič. Revežem nisem dal ničesar, ker nisem imel sam ničesar. Če pa sem imel stekleničico žganja, pa je šel mimo mene žejen človek, sem rekel: na, požri, pogrelo te bo, kakor pogreje mene! Mi, reveži, bomo tam kralji, oni, bogataši, bodo tam reveži. Mi krone na glavah in zlate plašče krog ram, oni peklenski ogenj okoli beder! Grem po cesti tako, lačen sem, žejen sem, ne upam si domov, ker zija doma šest lačnih kljunov, vidim že?nsko v atlasu, vso dišečo in čumečo in pregrešno, pa si mislim: pekla se boš, to se boš žgala in pekla! Peklenski ogenj ti bo lizal bedra in te zbadal v bela prsa in pod pazduhe!"

Kociper je prestopil na kratko nogo.

"Še eno, gospod šef, še majhno potrpljenja, ne glejte grdo! Veste, človek je oče, kaj ne, pa ti pride domov in doma šest otrok in vsi lačni, lačni. Oče, oče, oče, kličejo, a to pomeni: Kruha, kruha, kruha! Groza je na svetu, gospod, o, in koliko je je! Tak majhen lačen otrok, ki še ne zna govoriti, ki samo vije roke, pači obraz in joče, je strahota. Če bi ga mogel nasititi s kazalcem ali palcem, pa bi vzel škarje in ga odstrigel. Samo, da bi se ne pačil in jokal, samo da bi imel mirno vest: ni lačen, sit je!"

"Gospod šef, odprite svoje milostno srce, zvišajte mi mesečno plačo, za deset kron mi jo zvišajte. Bogu izkažete dobroto, če jo storite meni. Šest otrok, sedmi na potu! Bolehna žena, ki pere, pere, pere! In jaz pohabljen revež, ki imam eno nogo prekratko — poglejte nas, premislite nas, usmilite se! Ali naj pripeljem pred vas moje otročičke, vseh pet in najmlajšega? In vsi naj povzdignejo ročice in zakličejo: Prosimo milost? In tudi naj manjši ubožec Franek? Plosim, plosim, plosim? — Kaj se pozna cesarju deset kron na mesec, a meni, o vsegavredni in milostni gospod, a meni kakor bi mi dal cesar svoje cesarstvo!

"Vi ste spet pijani kakor kanon!"

"Gospod šef, naj oglušim, naj onemim, samo da ne slišim te strašne besede iz vaših ust. Nisem, nisem ,nisem! Jaz sem plah, ubog, nesrečen človek, brez poguma! Škrica — vrag me udari po ustih za to besedo—" — gospoda, gospoda se bojim in se ne upam pred njegovo obličje. Vsakega se bojim, slehernega! Pogum je ubit v nas kakor v psih, ki nimajo gospodarjev. O, poznam samega sebe in da bi lahko stopil pred ves in da bi lahko to povedal, kar sem mislil, in da bi vas lahko poprosil, zato sem si kupil devet kozarčkov. Ne žganja, poguma sem si kupil. O, mi smo brez pravic, ne upamo se pred obličje gospode, groza nas je. Če bi ne bil pil, ne bi bil zdaj tukaj."

Kociper se je mogočno tolkel po prsih.

"Če sem trezen, ne morem s tožbo na dan. Tu, tu, tu, v prsih jo nosim, ni hče je ne vidi, nihče ne pozna. Ponosen sem, imam svojo čast. Hudo mi je, življenje me tare, a ne rečem, ne prenesem, da bi pokazal nase in povedal: glejte me, jaz sem revež! Gospod, ako nimam ničesar, eno imam: svoj ponos in čast! In te ne dam, za nič je ne dam! Gorje mu, ki bi se je hotel dotekniti."

Prestopil je naglas: "Za deset kron povišajte, izkažite svoje milostno srce, usmilite se revčka!"

"Vi ste pijanec! Prvega vas odslovimo!"

Kociper je dvakrat prestopil. Zravnal je glavo, potem jo je povesil postrani globoko na prsi. Naglo je smrkal in solze so mu kapale v sršeče brke. Ko se je obrnil, se je opotekel in se ujel za kljuko. Nerodno in z ropotom je odprl, zaprl in se zapoletel na hodnik.

PRI ŠEFU. --- Ivan Pugelj.

Šef piše.

Njegova soba ima dve okne in skozi tleh se svetijo široke lise in po žarkih pleše svetel prah. Na steni nad omaro knjig se giblje medena in bleščeča ploča nihala, ki jo giblje ura tiho in diskretno. Na visokem cilindru ki je povezn.jen na obešalo tik vrat, sedi debela in kovinasto modra muha. Nekaj časa je brenčala po sobi, zdaj počiva in si mane zadnje dve nogi.

Šef piše. Širokopleč je težak, v obraz teman in zalit in diha z močno sapo. Pero onolično škriplje.

Muha se je dvignila in brenči po sobi.

"Hudir, hudir!"

Šefu ne gre nekaj po volji, ozre se, zasliši muho in strese takoj vso nejevoljo nanjo.

"Hudir vražji, hudir!"

Vstane, stopi po palico k obešalu in se odpravi na muho. Muha pribrenči, on čaka s palico v desnici. Muha pribrenči, on čaka s palico v desnici. Muha se vrti v krogih in elipsah, šef udriha s palico za njo in na njo, a je ne zadene.

Nekdo potrka.

"Naprej!"

Vstopi ponižno sluga Kociper.

"Kaj pa vi?" ga ogovori šef. Palico drži na hrbtu in se obrne proti njemu. Sluga je ešpast. Eno nogo ima krajšo in sicer levo. Prišepa bliže.

"Prišel sem, gospod šef, o, gospod šef, o, gospod šef, da bi razlili čezme svojo milost, čezme, čez ubogo in nevredno stvorjenje, nevredno, da se ozro vanj vaše prejasne oči, nevredno, da bi izvolili obrisati vanj .... milostno .. svoj .... čevelj...."

Kociper čuti mokroto v nosu in zaporedoma smrka. Oči ima zalite s solzami.

"Jaz, o, nesrečno stvorjenje, ki sam nisem imel s čim živeti, sem šel in se zamešal med ženske in te so za nas kakor limanice z neumne ptiče. Primeš se takoj, ko pa hočeš šfrčati, ne moreš več. Če bolj opletaš, bolj si zavozlan. Eno roko sem ji dal, ko sem se je pa otepal z drugo, je ujela še tisto in takrat je bilo izgubljeno. No, pa se še ne more reči: Zdaj pa je, kar je! Ne! Ne more se! Ali v ženski je nekaj vražjega, nekaj takega, kakor bi nas sam satan dražil. Prede prede okoli nas, dela nedolžne oči, a mi čop! smo naenkrat tam.... kako bi rekel — za turškim gričem, kakor se pravi, tudi jaz sem jo zaoral."

"Kaj pa hočete? Kociper, vi ste spet, vi ste —!"

"Ne, gospod šef, samo te besede me Bog varuj, iz vaših ust me je Bog varuj in sveta pomočnica Marija! Zaoral sem jo! To se pravi: rekla je, da bo imela z menoj otroka! O, satan je tega kriv."

Kociper je silno smrkal in solze so mu kapale na sršeče brke.

"Satan je kriv! Večer, spomlad, vino, bosta — tukaj je satan doma. Mislite, da bi jo vzel, če bi ne bil tako pošten kakor sem? Ne, nikoli ne! Pustil bi jo bil, kar tako pljunil v stran: fej te bodi! A mislil sem: Vidiš, oče boš, otrok je tvoja kri in tako naprej. Se žival ima rada mladiče. O ptiču pelikanu pravijo, da kar samega sebe nakljuje, pa jim da piti svojo kri. Vzel sem jo.... vse po katoliško, kakor sveta vera uči."

"Kociper, vi ste spet, vi ste spet—!"

"Ne, ne, ne! O gospod šef, samo tega ne recite! To je moje pogubljenje,

Otvoritev, katera otvori oči!

Ob poldeveti v pondeljek 9. julija se prične naša medletna razprodaja vsega najboljšega pohištva, preprog linoleuma in vsega blaga. Vse blago bo razprodano za eno četrtino ali celo polovico prave vrednosti in prejšnjih cen.

Ne opustite te izvaredne priložnosti.

Opomba
Teh predmetov imamo po en ali več kosov.

Mizna pokrivala iz špic, po 50c zdaj samo
25c

Zavese za okna vredne $1.50 zdaj po
75c

Zavese za okna vredne $2.50 zdaj po
$1.25

Zavese za okna vredne $4.50 zdaj po
$2.50

Platnozazavese vredno 25c zdaj samo
10c

Platno vredno $1.50 zdaj samo
98c

Springi posebna cena. zdaj samo
$3.65

Gugalniki
raznih vrst. zdaj jih dobite za četrt ali pol prave vrednosti.

Obedne Mize
iz finega hrastovega lesa, 45 col. in se rategnejo; tu jih dobite po lastni ceni

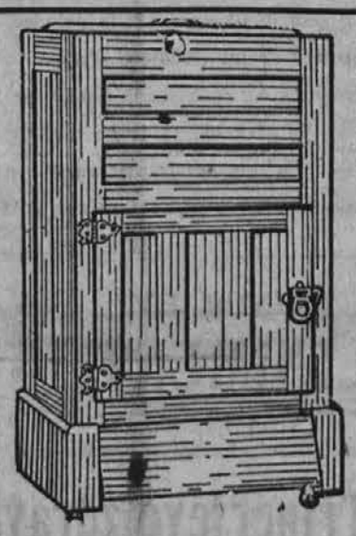

Ledenice
čiste, brez duha, trpezne in so tako fino izdelane, da vam prihranijo toliko leda v enem letu, da jo plačate. Zdaj jih damo po
$8.95

Preproge in linolej

9x12 Brussels rug	$11.75
9x12 Seamless Tap. rug	$14.95
9x12 Seamless velvet rug	$17.95
9x12 Plush Axmis. rug	$23.75
6x9 Lynola rug	$4.50
6x9 Lynola rug	$5.50
Linolej, yard po	45c

Rabiš postelj?

so lepe in moderne. Nikjer jih ne dobite tako ceno $5.95

Dressers
delan je iz trdega lesa inimajo tri predale z velikim ogledalom zdaj se cene
$10.75

Otroške postelje

Tu imaš nekaj najboljšega in najlepšega na izber v veliki zalogi Imajo 2 cole stolpce in 10 srednjih pregraj
Cena $3.45

Kitchen Cabinet
Imamo jih več vrst in cen. V njih je prostora za posodje in druge kuhinske pot-

MODROCI

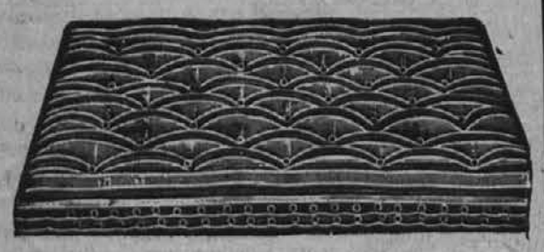

40 raznih modrocev ki so mehki in trpežni Kriti so s finim platnom. Zdaj jih dama po posebni ceni $4.95

rebščine cena $8.95

Opomba
Teh stvari imamo po en ali več kosov.

Wash Stand s ogledalom posebna cena
$4.45

Odd Lot Matting Remnant (preostank) po yard
19c

Vozičkiza deco Reed side, posebna cena
$6.95

Naslonjač s modrocom, zdaj samo
$4.50

Childs Sulky Rubber Tires po
98c

Oljnato Platno 1 1-4 yard široko platno za prte yard po
15c

Sheef Oil Cloth posebna cena zdaj yard
5c

Merchandise Clearing House

119-121 N. OTTAWA STREET, JOLIET

SKRIVNOSTNI ZABOJČEK.

Spisal A. Conan Doyle.

(Konec.)

"Prijatelj" zelo se motiš" sem odgovoril precej občutljivo. "Spoznal boš vsvojo škodo kakor se bojim, da jaz nisem ne pretiraval, ne napačno razumel onega razgovora. Kar se tiče zaboja nisem nikdar poprej videl kaj enakega V njem je gotovo kak občutljiv stroj; o tem sem prepričan vsled načrta, lahko sta možaka z njim rahlo ravnala in o njem govorila.'

"Ti delaš iz komarjev slone," dejal je Dick. "Ali bolj pametno da greva v dvorano in si naročiva steklenico rdečega vina? Tamkaj mi lahko pokažeš ta dva Orsinija.'

"Dobro," sem odgovoril, "sklenil sem, da jih kar nič ne izpustim oči. Vendar jih ne opazuj preveč, kajti jaz ju ne maram potrditi v slutnji, da sta bila opazovana."

"Le zanesi se name," je dejal Dick, "saj me poznaš, jaz bom tako nedolžen in preskrbljen, kakor jagnje."

Precej potnikov je sedelo okolo velike osrednje mize; nekateri so se borili z upornimi kovčegi in zavoji odej, drugi so jedli, nekateri pa čitali in igrali. Onih pa, ki sva ju iskala, ni bilo v dvorani. Napotila sva se iz salona in gledala v vsako kajito, vendar nikjer ni bilo sledu o njih.

"Sveta nebesa!" sem si mislil, "mor da sta ravno v tem trenutku pod nama, v prostoru za stroje, kjer se pripravljata za izvršitev svojega peklenskega načrta!" Bolje je bilo na jasnem biti glede na nevarnosti, kakor pa trepetati v taki negotovosti.

"Steward," je rekel Dick, "kje pa so še drugi gospodje?"

"Dva sta v sobi za kadilce, gospod," je odgovoril Steward.

To je bila majhna prijazna soba tik shrambe za jedila, ki je bila razkošno opremljena. Odprla sva vrata in vstopila. Prav odleglo mi je, ko sem ju zagledal. Sedela sta pri mizici in kadila. Pred njima je pa ležal kupček kvart. Skrivaj sem sunil Dicka, da bi ga opozoril, da sva našla kar sva iskala, nato pa sva se kolikor mogoče malomarno vsedla k bližnji mizici. Zdelo se je, kakor da se zarotnika le malo zmenita za naju. Pozorno sem ju opazoval. Igra, ki sta jo igrala, se imenuje "Napoleon". Oba sta jo izvrstno igrala in jaz si nisem mogel dovolj načuditi sili duha teh ljudi, ki sta se s tako skrivnostjo v svojem srcu mogla tako živo zastopati v igro. Denar je urno prehajal iz roke v roko, vendar se je zdelo, kakor da sreča ni naklonjene večjemu izmed igralcev. Naposled pa zaklel, zagnal kvarte po mizi in ni hotel več igrati.

"Ne, ne igram več; vse izgubim, ako igram še dalje," je rekel.

"Nič zato," je dejal njegov tovariš, ko je pobiral svoj dobiček, "nekoliko dolarjev več ali manj, po delu današnje noči pač ne pride v poštev."

Čudil sem se drznosti lopova, vendar sem upiral svoje oči v strop in sem pil svoje vino kolikor mogoče malomarno, da ne bi izdal svoje razburjenosti. Čutil sem, da je Flannigan gledal kakor volk va-me, da bi se prepričal, če sem razumel njegovo namigavanje. Zašepetal je nekaj svojemu tovarišu, česar pa nisem mogel slišati. Bila je nekaka opozoritev, mislim, kajti drugi je nekoliko jezno odgovoril:

"Neumnost! Čemu ne bi govoril, kar mislim? Ravno prevelika opreznost je ona stvar, ki bi najine načrte uničila."

'Vendar nimam rad, da brez povoda kdo moje besede kritikuje ali prekinja. Jaz imam ravno toliko interesa pri našem uspehu kakor ti — še več, kakor upam,'

Zelo se je bil razvnel in je razburjen vlekel dim iz smodke.

Drugi lopov pa je živo opazoval Dick Mertona in mene. Vedel sem, da sedim poleg obupnega človeka; najmanjše znamenje od moje strani, da vem za skrivnost, bi mu bilo dovolj, da mi porine bodalo v srce; vendar sem se bole držal, kakor bi v tako težavnih okoliščinah samemu sebi pripisoval.

Dick seveda je sedel tako nepremično in bil je na videz tako nezavesten kakor egipčanska sfinga.

Nepričakovano se obrne eden tujcev k meni:

"Ali mi morete povedati gospod," je rekel, "kdaj se bo kaj čulo o naši ladji?"

Obadva sta zrla vame; morda je moj obraz nekoliko prebledel, a moj glas je bil trden, ko sem odgovoril: "Jaz mislim, gospod, da se bo čulo o njej tedaj, ko dospe v Quenstown."

"Ha, Ha!" se je zasmejal mali možak, "vedel sem, da mi boste to dejali. Ne suvaj me pod mizo. Flannigan, jaz ne morem tega prenašati. Dobro vem, kaj delam. Vi niste prave zadeli, gospod" je nadaljeval in se obrnil zopet k meni.

"Morda kaka mimovozeča ladja, je dejal Dick.

"Ne, to tudi ne.'

"Vreme je krasno," sem rekel, "zakaj naj bi ne čuli o nas ob koncu vožnje?"

"Tega nisem rekel, da se ne bo čulo o nas takrat. Morda se tudi ne bo, na vsak način pa se takrat ne bo čulo naprej o nas.' '

"Kje pa torej?" je vprašal Dick.

"Tega ne boste nikdar vedeli. Zadostuje naj, ako povem, da bode neka hitra in skrivna stvar sporočila, kje da se mi nahajamo, in to predno napoči zopet dan. H! H!" In zopet se je začel hihitati.

zagrabil ga je za roko ter ga vlekel iz sobe; čula sva ju, kako sta ropotala po stopnicah navzgor in dalje po krovu.

"No, kaj misliš sedaj o tem?" sem šepetnil ter se obrnil proti Dicku. On pa je bil ravno tako miren kakor vedno.

"Kaj mislim?' je rekel; "no, ravno isto mislim, kakor njegov tovariš, namreč da smo poslušali blodnje napol pijanega človeka. Kar smrdel je po žganju.'

"Neumnost, Dick! Videl si, kako je oni drugi skušal ustaviti njegovo govorjenje."

"Seveda. On ni hotel, da bi se njegov prijatelj delal smešnega pred tujci. Morda je no majhni norec, drugi pa je njegov varuh. Prav mogoče je to!"

"Pojdi gori na krov!" je godrnjal njegov tovariš, "nekoliko preveč onega preklicanega žganja z vodo si pil. Razvezal ti je tvoj jezik. "Pojdi!" In

"h, Dick, Dick! sem vzdihnil, "kako moreš biti tako slep! Ali ne vidiš, kako je vsaka beseda potrjevala moje prejšnje sumnje?"

"Neumnost!" je rekel Dick; "ti samega sebe razburjaš. No, kaj vraga vendar razumeš pod celo to nesmislijo o neki skrivnostni sili ali stvari, ki bo svetu sporočila, kje da se nahajamo?"

"Takoj ti povem, -kaj je misli Dick," sem rekel, se sklonil naprej ter prijel svojega prijatelja za roko. "Mislil je na nenaden ogenj in sij, ki ga bo daleč na odprtem morju ob ameriškem obrežju zagledal kak somoten ribič. To je, kar je mislil."

"Nisem si mislil, da si tak bedak, Hammond", je rekel Dick Merion ostro. "Ako boš hotel pametno razlagati pomen brbljanja vsakega pijanca, pri deš vedno do kakega čudnega zaključka. Ravnanja se po njunem vzgledu in pojdiva na krov Ti potrebuješ svežega zraka, kakor mislim. Pomorsko potovanje ti bo neznansko dobro delo.

"Ako srečno učakam konec te vožnje," sem vzdihnil, "obljubljam, da se ne podam nikdar več na morje. Mizo pogrinjajo ravnokar; radi tega pač ni vredno hoditi na krov. Jaz kar tukaj počakam kosila."

"Nadejam ,seda te najdem ob kosilu pri boljši volji," je dejal Dick in odšel.

Skoro mi ni treba praviti, da se moj tek vzpričo dogodkov, ki so se dogodili tekom dneva, ni zboljšal. Vendar sem se mehanično vsedel k mizi ter poslušal pogovore, s katerimi so se potniki kratkočasili. Bilo je vsega skupaj blizo sto potnikov prvega razreda, in ko je začelo krožiti vino, so se njihovi glasovi združili z žvenketom posode v pravcati Babel. Sedel sem med čvrsto a precej nervozno staro gospo in resnim mladim duhovnikom; ker nikdo od sosedov ni začel pogovora sem se tudi jaz skljućil v svojem sedežu ter prebil svoj čas z opazovanjem svojih sopotnikov. Opazil sem Dicka na drugem koncu mize; del svoje pozornosti je posvečeval kuretnini na krožniku, drugi del pa samoza vestni mladi dami, ki je bila njegova soseda. Kapitan Dowre je sedel na častnem mestu in mojem koncu ladjin zdravnik pa na drugi strani. Zelo sem bil vesel, ko sem opazil, da je sedel Flannigan ravno meni nasproti. Dokler sem ga imel pred svojimi očmi. sem vedel, da smo vsaj za ta čas varni. Moji pozornosti ni ušlo, da je zelo veliko vina pil in veliko govoril. Njegov prijatelj Muller je sedel nekoliko sedežev nižje doli. Jedel je malo in bil sploh videti zelo nemiren.

"Cenjene dame," je dejal naš veseli kapitan, "nadejam se, da se bodete počutile na krovu naše ladije kakor doma. Kar se tiče gospodov, nimam nobenega strahu. Steklenico šampanjca, steward. Ta časa velja ugodnemu vetru in hitri vožnji; Nadejam se, da bodo naši prijatelji v Ameriki čuli o našem važnem prihodu tekom osem ali k večjemu devet dni."

Ozrl sem se na svojo dvojico. Akoravno je bil pogled med Flanniganom in njegovim zaveznikom, švignil kakor blisk, sem ga vendar vjel. Zloben nasmehljaj se je prikazal na tenkih ustnicah Flanniganovih.

Pogovor se je pletel dalje. Politika, morje, zabava, vera, o vsem se govorilo. Jaz sem molče in pozorno poslušal. Prišlo mi je na misel, da bi nikomur ne škodovalo, ako bi napeljal smer pogovora na mojo stvar, ki mi je vedno rojila po glavi. Pretresavati bi se dala čisto odkrito in doseglo bi se to, da bi bil kapitan opozorjen na nevarnost. Poleg tega bi tudi mogel opazovati, kakšen vtisek bi to naredilo na obraza zarotnikov.

aenkrat je pogovor nekoliko zastal. Bilo je videti, kakor da bi bili obi čajni zanimivi predmeti že izčrpani. Prilika je bila ugodna.

"Ali smem vprašati kapitan," sem rekel, se sklonil naprej in govoril zelo razločno, "kaj mislite vi o zarotah Fenijcev in drugih anarhistov?"

"To so posamezni prenapeteži,' je rekel kapitan, "abotni so seveda tudi in zločasti.

"To so tolpe breizmnih lopovav, je rekel nek ošaben star gospod poleg njega.

Kapitan! je rekla debela gospa ob moji strani, ali vi v resnici mislite, da bi bili zmožni razstreliti kako ladjo v zrak?

"Niti najmanj ne dvomim, da bi to storili, ako bi mogli. Zelo sem pa gotov, da moje nikdar ne bodo

' "Ali smem vprašatai, kakšne varnoste odredbe so proti njim ukrenjene?" je vprašal nek postaren gospod koncem mize.

"Vse blago, ki se ga pošlje na ladjo se matimatično preišče," je dejal kapitan Dowie.

"Mislite si pa, ako bi kak potnik pri nesel seboj streljivo," sem pripomnil jaz.

"Oni so preveč strahopetni, da bi na ta način stavili svoje življenje v nevarnost."

Tekom tega pogovora ni pokazal Flannigan niti najmanjšega zanimanja za predmet. Sedaj pa je dvignil svojo glavo in se ozrl proti kapitanu.

"Ali ne mislite, da pih nekoliko omalovažujete?" je rekel. "Vsaka skrivna družba je proizvedla obupne ljudi — zakaj ne bi jih tudi Fenijci? Mnogo je ljudi ki mislijo, da je častno umreti v službi kake stvari, ki se jim v njihovih očeh zdi prava.'

"Umor ne more biti v očeh nobenega človeka časten in pravičen," je dejal duhovnik.

"Bombardiranje Pariza ni bilo ničesa drugega," je dejal Flannigan, "in vendar ga je ves svet gledal mirno in je spremenil odurno besedo "umor" v lepši izraz "vojska". V nemških očeh je bila popolnoma pravična. Čemu bi v očeh Fenijcev tudi dinamit ne bil opravičen?"

"Njihove prazne baharije vsaj dosedaj še niso dovedle do nobenega dejanja, je rekel kapitan.

"Oprostite," je odvrnil Flannigan, ali ni dovoljeno izraziti dvom glede usode ladje Doterel? V Ameriki sem našel ljudi, ki so mi zatrjevali iz svoje lastne osebne vednosti, da se je na oni ladji nahajal premogov torpedo."

"Potem so lagali,' je rekel kapitan. "Dokazalo se je popolnoma natančno pred sodiščem, da je bila vzrok nesreče eksplozija plinov med premogom — toda bolje je, ako se razgovarjamo o kaki drugi stvari, sicer bodemo krivi, da dame ne bodo mogle spati," in pogovor se je zopet zasukal v drug, manj nevaren tir.

Med tem razgovorom je Flanningan zastopal svoje stališče z gentlemansko obzirnostjo in mirno prepričevalnostjo kakoršne bi mu ne bil prisodil. Nisem si mogel kaj, da ne bi občudoval človeka, ki je mogel tik pred obupno namero mirno razpravljati o stavri, ki je tako globoko segala v njegovo dušo. Popil je bil, kakor sem že omenil, precej vina, vendar je bilo njegovo vedenje ravno tako umerjeno kakor po navadi; opazila se je samo rahla rudečica na njegovih bledih licih. Potem ni več posegel v pogovor; videti je bilo, da se je uglobil v svoje misli.

Vrtinec nasprotujočih si misli je divjal v moji glavi. Kaj mi je bilo storiti? Ali naj bi sedaj vstal ter zarotnika javno razkrinkal? Ali naj bi prosil kapitana na kratek razgovor v njegovi kabini ter mu vse razkril? Za trenutek sem se skoro odločil za to, a takoj se me je polastila stara običajna bojazljivost s podvojeno silo. Konečno bi se utegnil vseeno motiti. Dick je čul dokaze, vendar ni hotel verjeti vanje. Naposled sem sklenil pustiti celi zadevi prosto pot. Neko čudno nemirno čustvo se me je polastilo. Čemu naj bi pomagal ljudem, ki so bili slepi nasproti svoji lastni nevarnosti. Na vsak način je bila dolžnost častnikov, varovati nas in ne naša dolžnost, opozarjati jih na nevarnost. Izpil sem nekoliko kozarcev vina, nato pa sem omahovaje odšel na krov z namenom obdržati svojo skrivnost sam zase.

Krasen večer je bil. Celo v svojem razburjenem stanju sem se nehote naslonil na ograjo ter užival okrepčujoči zrak. Občudoval sem lepo, jasno nego, a kakor meglica mi je legla na dušo misel, kaj bi bilo, ako se v tem začuje pok, ustavi udarec vijaka na ladji? Stresel sem se, in skušal se potolažiti.

"Konečno sem si mislil, k osem zrl na sinje globine pod seboj, "ako v resnici pride do najhujšega, je vseeno bolje umreti tukaj, kakor pa trpeti v dolgem smrtnem boju na bolniški postelji.' '

Človeško življenje se zdi sredi velikih sil narave prava malenkost. Vendar vse moje modrovanje ni moglo preprečiti, da se ne bi otresel strahu, tem manj, ker sem na drugi strani krova ugledal dve temni postavi, ki sem ju brez težave spoznal. Bilo je videti, kakor da se resno razgovarjata, vendar nisem mogel slišati, kaj sta govorila; radi tega sem se zadovoljil s tem, da sem hodil po ladji in pozorno opazoval njuno gibanje.

V veliko olajšavo mi je bilo, ko je Dick priše na krov.

"No, fante," je dejal ter me v šali dregnil med rebra, "dosedaj še nismo zleteli v zrak."

"Ne, še ne," sem dejal, "vendar to ni nikak dokaz, da ne bomo."

"Budalost, fant," je rekel Dick; "ne morem si misliti, kaj ti je vteplo to izvanredno misel v glavo. Govoril sem z enim naših dozdevnih zarotnikov in reči moram, da se mi zdi prav dostojen človek; po njegovem govorjenju bi ga sodil, da je sportman."

"Dick", sem rekel "jaz sem tako prepričan, da imata ta dva sportsmana peklenski stroj pri sebi in da se mi nahajamo ob robu večnosti, kakor da bi ju že videl, kako sta prižgala vžigalo."

"No, ako v resnici tako misliš," je rekel Dick, za trenutek skoro prestrašen vsled mojega resnega zatrjevanja, "potem je tvoja dolžnost, da obvestiš kapitana o vsem kar sumiš."

"Prav imaš,' sem rekel, "hočem. Moja abotna bojazljivost me je dosedaj ovirala, da tega še nisem storil. Moje mnenje je, da je mogoče naše življenje rešiti samo na ta način, da mu razkrijemo celo zadevo."

"Dobro, pojdi in stori sedaj," je re-

"Govoriti hočem ž njem, ko pride s poveljniškega mosta," sem odgovoril, 'e'm edecttemsmasktom

ril, "med tem pa ne smem izgubiti onih dveh izpred svojih oči.'

"Obvesti me o uspehu,' je rekel moj tovariš, in odšel, kakor se mi je zdelo, iskat prijetnejše zabave, kakor sem mu jo jaz ponujal.

Ko sem ostal tako prepuščen sam sebi, sem se spomnil, kam sem se zjutraj umaknil; splezal sem na ograjo, zlezel na rešilni čoln in se vlegel vanj. Tu sem nemoteno živel svojim mislim, lahko sem pa tudi vsak trenutek videl svoja neprijetna soseda, ako sem malo vzdignil svojo glavo.

Minula je cela ua in kapitan je bil še vedno na mostu. Razgovarjal se je z nekim potnikom, vjokojenim pomorskim častnikom. Od tam kjer sem ležal, sem mogel videti rdeče konce njihovih cigar. Tema je bila sedaj, tako tema, da sem komaj mogel razločevati Flannigana in njegovega tovariša. Sedela sta zopet na onem me-

(Nadaljevanje na 7. strani.)

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL

W. C. MOONEY

PRAVDNIK-ADVOKAT.

4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet

Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

THE CAPITOL BAR

G. Svetlicich, Prop.

405 CASS ST., JOLIET, ILL.

Edina slovenska-hrvatska gostilna v osredju mesta.

Kadar se mudite na voglu N. Chicago in Cass St. vstopite k nam za okrepčila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lase od katere takoj prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo odpadali niti osiveli. 1 flasa $2. — Ako želite imeti v 6ih mesecih krasne in goste brke in brado, rabite takoj Alpen Pomado, lonček $2. — Imate li sive lase? Rabite takoj Wahčič Brusli tinkturo, od samo ene flaše postanejo lasje v 8ih dneh popolnoma naturni, kakoršne ste v mladosti imeli; 1 flaša $1.75.—Wahčič Fluid kateri odstrani reumatizem, trganje ali kostibol v rokah, nogah in križicah, popolnoma v 8ih dneh; flaša 2 dol. 50c. — Kurje oči ali bradovice na rokah ali nogah v 3 dneh popolnoma odstranim za samo 75 centov. Za potne noge rabite Kneipov prašek, pije pot, odstrani slabi duh in ozebline, baksa 75c. Elsa žauba zaceli vsako rano, opekline, bule, turove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času, lonček $1, večji lonček $2. Ta žauba je velikega pomena za odrasle in otroke. V slučaju potrebe bi mogla imeti to žaubo vsaka družina v hiši. Če želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z Wahčič "Tar Soap" (milo), odstrani prišče, solnčnate pege in drugo nečistost na obrazu, 3 kose za 75c. Kateri bi moja zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5. Pri naročbi se priloži vsota v papirnatem denarju, če pa je menj kot dolar, se pa v znamkah po 2c v pismu pošlje. Za vse drugo pišite po cenik, katerega pošljem zastonj.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rojaki in rojakinje! Kadar imate kaj moške ali ženske obleke ali perila za očistiti in gladiti, ne pozabite na našo slovensko firmo —

WILL COUNTY CLEANERS AND DYERS

S. KODIAK, lastnik.

Office and Works, 302-304 Walnut St. Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.

Pokličite nas po telefonu in naš avtomobil odpelje in pripelje obleko na vaš dom. Naše cene so zmerne in delo garantiramo.

Joliet Steam Dye House

Profesional Cleaners and Dyers

STRAKA & CO.

Office and Works, 642-644 Cass

Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg.

JOLIET, ILLINOIS

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.

Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.

Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

FIRE INSURANCE

Kadar zavarujete svoja poslopja zopet ogenj pojdite k

ANTONU SCHAGER

North Chicagi Street

v novi hiši Joliet National Banke

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

:.:Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

V časih sedanje draginje

naj bi bil vsakdo pripravljen braniti se proti nevarnim boleznim, ki bi izpraznile družinsko blagajno. Potrebno je upoštevati izrek: "Pripravnost je najboljša varnost." Zabasanosti, glavobol, zguba okusa, vsestranska onemoglost; vse take neprilike naj vas opomnijo na pretečo nevarnost, da iščete dobro in zanesljivo zdravilo, ker takojšna pozornost na prebavni sestav bo preprečila morebitne zle posledice.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

je pravi lek, katerega potrebujete v takih slučajih. Izčisti notranje dele, odstrani nabrane nepotrebne snovi iz drobja, v katerih se zaležejo razni bacili in se razvijejo v pošasti, pomaga prebavljati, da je slast do jedi in okrepča kri in želodec, da jima je potem mogoče nadaljevati boj do zmage zoper naval bolezni v večini slučajev. Pa tudi v slučajih nervoznosti, želodčnih neredov žensk v slučajih prememb življenja, ali rudarjev in gozdarjev zoper nerede povzročene radi dela in podnebja, itd., je znano to zdravilo, da prekosi vse druge take priprave. Je pripravljeno le iz grenkih zelišč, korenin, skorje, znane zdravilne vsebine, ter iz pristnega, čistega, močnega in rudečega vina. Najnežnejši želodec ga sprejme in porabi v zadovoljnost. Cena $1.00 v lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. Neprekosljivo je v slučajih protina, nevralgije, otekline, otrplosti v vratu, itd.; je tudi osvežujoče utrujenim mišicam po težkem delu in bolečim nogam po dolgi hoji. Cena 25 in 50c v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjevo zdravilo zoper kašelj je najzanesljiveji lek zoper prehlad in kašelj, hripavost, bolečine v grlu, naduho, itd. Cena ista kot za liniment.

Trinerjevi leki so dobili najvišje priznanje in nagrade na raznih mednarodnih razstavah. Zadnjič nagradeni z: Gold Medal — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

IZDELOVATELJ

1333-1339 South Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Naša velika in najmoderneje urejena tiskarna

izdeluje najhitreje in najličneje
VSE VRSTE TISKOVINE ZA

slavna društva,
cerkve in šole,
trgovce in obrtnike,
ter zasebnike.

Prestavljamo iz slovenskega in drugih jezikov v angleškega in obratno.

Predno naročite tiskovine, kakor: Pismeni papir, kuverte, vizitke, nakaznice pobotnice, pravila in poročila, ali tiskovine za prirejanje veselic in razne druge take stvari. Pišite nam za cene, da si prihranite denar.

Amerikanski Slovenec
Prva slovenska unijska tiskarna v Ameriki.
V lastnem domu---1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

LJUDSKA BANKA

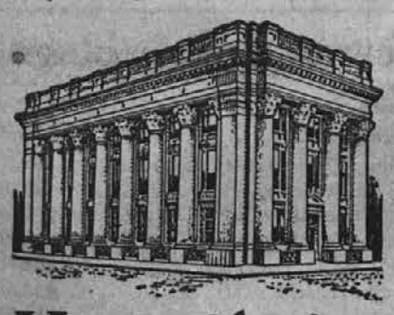

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z $1.

First National Bank
PREMOŽENJE NAD $4,500,000.00

SLAVNOZNANI
SLOVENSKI POP
proti žeji - najbolje sredstvo.
Cim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIVO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.
913 N. Scott St. Joliet, Ill
Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

Mestna Hranilnica Ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

NAJVEČJA SLOVENSKA HRANILNICA!

Koncem leta 1915 je imela vlog.....K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada .....K 1,330,000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

=4½ %=

brez odbitka. Hranilnica je PUPILARNO VARNA in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5¼ odstotkov, izven Kranjske pa proti 5½ odstotkov obrestim in proti najmanj tričetrt odstotkov odplačevanju na dolg.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

Skrivnostni zabojček.

stu, kakor po kosilu. Nekaj drugih potnikov je bilo raztresenih po krovu, vendar jih je že mnogo odšlo v salon. Čudna tišina je vladala v zraku. Glasovi straže in ropotanje krmilnega kolesa so bili edini glasovi, ki so motili tišino.

Minulo je pol ure. Kapitan je bil še vedno na mostu. Zdelo se je, kakor da ne bi nikdar hotel priti doli. Moji živci so bili skrajno napeti. Pogledal sem preko čolna in opazil, da sta naša dva sumljiva potnika prišla na to stran in stala sedaj skoro naravnost pod menoj. Svetloba kompasne hišice je obsevala obraz lopova Flannigana. Celo pri tem kratkem pogladu sem videl, da je Mulerju visel njegov plašč preko njegove roke, kojega vporaba mi je bila tako dobro znana. ječal sem in se zgrudil nazaj. Bilo mi je, kakor da je moje osodepolno odlašanje povzročilo smrt dvesto nedolžnih ljudi.

"Ta-le prostor bo zadostoval," je rekel nek glas.

"Da, od vetra obrnjena stran je najboljša.'

"Radoveden sem, ako se bo dal petelin izprožiti.' '

"Prepričan sem, da se bo dal.'

"Ob desetih sva nameravala spustiti v zrak, ali ne?"

"Da točno ob desetih. Še osem minut imava časa."

"Slišali bodo udarec petelina, ali ne?

"To nima nobenega pomena. Potem bo že prepozno za vsakogar, da bi preprečil izproženje."

"Prve novice bodo dospele najpreje nekako okoli polnoči.'

"To bo moje delo."

"Ne, moje."

"Ha! Ha! To že poravnamo."

Zopet je nastal premor. Za tem sem slišal Mulerja šepetati: 'Samo pet minut še.'

Kako počasi se je zdelo, da minujavo trenutki! Lahko sem jih štel po glasnih udarcih svojega srca.

"T bo povzročilo senzacijo na suhem, sta nadaljevala razgovor.

"Da, pisanja bo mnogo po časnikih."

Vzdignil sem glavo in pogledal preko čolna. Nobenega upanja ni bilo videti. Smrt mi je zrlá v obraz. Kapitan je naposled odšel s poveljniškega mostu. Krov je bil prazen samo oni dve temni postavi ste stali v senci rešilnega čolna.

Flannigan je držal odprto uro v svoji roki.

" Še tri minute,' je rekel. "Postavi zaboj na krov."

"Ne postavimo ga sem na ograjo."

Po glasu sem vedel, da sta ga postavila poleg obešala za čolne na tla kel Dick; 'vendar nikar ne vmešavaj moje osebe v to zadevo."

in sicer skoro popolnoma pod mojo glavo.

Zopet sem pogledal iz čolna. Flannigan je stresal neko stvar iz papirja v svojo roko. Bilo je nekaj belega in zrnatega, ravno ista stvar, ki sem jo zjutraj videl v njegovi roki. Brez dvoma je bilo to vžigalo, kajti stresel jo je v malo škatljo, in zopet sem začul oni čudni šum, ki je že poprej vzbudil mojo pozornost.

"Še eno minuto in pol," je rekel. "Ali naj potegnem jaz za vrvico ali ti?

"Jaz potegnem," je dejal Muler.

Klečal je natleh in držal konec vrvice v svoji roki. Flannigan je stal za njim s prekrižanimi rokami in izrazom silne odločnosti na svojem obrazu.

Jaz nisem mogel več strpeti. Zdelo se mi je, da mi je ves moj živčni ustroj v trenutku odpovedal službo.

"Stojte!" sem zavpil in skočil na noge. "Stojte, zapeljani in brezbožni ljudje."

Oba sta omahnila nazaj. Menim, da sta mislila, da sem kak duh, ker je mesečina oblivala moj bledi obraz.

Sedaj sem bil bolj pogumen. Šel sem predaleč, da bi se zopet umaknil.

"Kanj je bil zavržen,' sem dejal, "in on je usmrtil samo enega; ali hočete imeti kri dvestoterih na svoji duši?"

"Človek je blazen!" je rekel Flannigan. "Čas je. Izproži, Muller!"

Skočil sem na krov.

"Ne storite tega!' sem zavpil.

'S kako pravico hočete to preprečiti?"

"Z vsako pravico, človeško in božjo."

"To ni vaša stvar. Proč od tod;"

"Nikdar!' 'sem zavpil jaz.

"Preklicani človek! Za preveliko stvar se gre, da bi imeli ceremonije ttukaj. Jaz ga bom držal, Muller, ti pa izproži petelina!"

Boril sem se z orjaškim Ircem. Napor je bil brezuspešen; otrok sem bil v njegovih rokah.

Pritisnil me je bil ob ladjino ograjo in me držal.

"Sedaj", je rekel "pa le pazi. On nas ne more ovirati."

Tovariš se je sklonil preko zaboja in prijel za vrvico. Nato je bilo slišati oster glas. Petelin je padel, zaboju se je dvignil pokrov. Iz njega pa sta izletela — dva siva goloba-pismonoši!

* * *

Le malo nam še ostaja povedati. S takimi stvarmi se ne bavim rad natančneje. Cela stvar je preveč abotna in odurna. Najbolje, kar morem storiti, je morebiti to, da se dostojno umaknem s pozorišča ter prepustim športnemu dopisniku "New York Heralda", da zavzame moje mesto. Evo izreka iz njegovih predalov kmalu po našem odhodu iz Amerike:

Polet golobov-pismonoš. Izvanredno! — Popolnoma novo tekmovanje se je minuli teden vršilo med golobi John -a H. Flannigana iz Bostona in Jeremije Mullerja dobroznanega meščana iz Lowella. Obadva sta žrtvovala mnogo časa in truda, da bi vzgojila boljšo vrsto golobov in poziv na boj je izšel že davno pred časom. Golobe sta dobro pripravila in zanimanje za konečni vspeh je bilo prekooceanskega parnika "Spartanec", ob deseti uri zvečer onega dne, ko je ladja odplula in se je sodilo, da se nahaja kakih stó milj daleč od suhe zemlje. Dogovorjeno je bilo, da je oni golob zmagovalec, ki prvi pride domov. P naših mislih je bilo treba obema gospodoma biti zelo opreznim, ker imajo nekateri kapitani svoje predsedoke proti temu, da bi se vršili športni poskusi na krovu njihovih ladij. Navzlic neki mali težavi v poslednjem trenutku so izpustili goloba skoro točno ob deseti uri. Mullerjev golob je dospel naslednjega jutra v Lowell zelo izmučen, o 'oczoteñoovddn angnite,?pe] Uno Flanniganovem pa se dosedaj še ni ničesar čulo, a njegovi prijatelji, ki so stavili veliko denarja na njegovega goloba imajo zagotovilo, da se je cela zadeva vršila z največjo nepristranostjo. Goloba sta se nahajala v posebnem, v ta namen izumljivem zaboju, ki se je dal samo s pomočjo vzmeta odpreti.

Na ta način je bilo mogoče jima dajati živeža skozi odprtino na vrhu, vsako dotikanje njunih peruti pa je bilo izključeno. Nekoliko takih tekem bi kmalu splošno priljubilo polete golobov-pismonoš v Ameriki in bi prineslo prijetno izpremembo in zabavo v zelo dolgočasno dostavljenje najnovejših novic.

RAZNOTEROSTI.

DANAŠNJA ŠPANKA.

Kadar govorimo o Španjolkah, si predstavljamo nehote vedno vročekrvno, strastno, temnopolto, žarkooko vražico z bodolam za pasom, kakoršno vidimo v znameniti Bizetovi operi "Carmen". Španjolka in "Carmen" — to tsa za nas dva nerazdružljiva pojma. V resnici pa je Španjolka vsa drugačna, kot jo poznamo mi po raznih operah in operetah ter slikah in kakor jo opisujejo literati, ki jim je Španka — španska vas.

Španjolka je krasotica prve vrste, vzor ženske klasične lepote, kakoršno je predstavlja v neumrljivih kiparskih delih grška klasična antika. Ta klasični španjolski tip je ostal do danes neizpremenjen. Murillove madone lahko sreča potnik tudi danes še prav pogostokrat v Madridu in drugih španskih mestih. Celo starke so še lepe. Zlasti rodovi, ki so se križali z židi, imajo krasne žene.

Španjolka nosi že skozi stoletja neizpremenjeno visoko frizuro. Klobuka ne nosi skoraj nikoli. Navadno nosi na glavi črn pajčolan, črno ali belo mantilo.

Obraz Španjolke je mrtev, brezizraz en.Kaj se godi v njeni duši, tega nikdar ne kaže njeno lice. — Španski ženski zdravniki, učenjaki psihologi ter znameniti poznavalci španske žene trdijo, da je Španjolka popolnoma brez temperamenta. Ona ne pozna koketnosti. Španjolka ni zločinka in se ne udaja alkoholu. Samostojnosti ne pozna Španjolka nikake. Na cesto ne gre skoraj nikdar sama; spremlja jo služkinja ali mati. Tudi omožena žena ne hodi sama okrog. Kot nevesta uživa Španjolka od strani ženina največjo pozornost in pretirano ljubeznji vost. Po poroki pa neha vse to. Mlada žena je doma pri svoji materi, ki ima vedno in povsod prvo besedo v hiši. Mož pa živi največ izven hiše, razmerje med njim in ženo je jako rahlo. Kmalu se naveliča žene in hodi za drugimi. Žena pa mu je vkljub temu zvesta ter je dobra gospodinja, ki ljubi red in čistost, ter je predvsem mati.. Na Španskem je prav dosti rodbin, ki imajo po 15—18 otrok. Ti otroci so navadno zelo razvajeni, saj Španjolka živi le njim, zato jih čestokrat preveč razvaja. V obče je malo izobražena, čita, a je po naravi bistrega duha. Vpliv duhovščine je nanjo zelo velik.

N"Sokolu."

Žensko vprašanje ej v češkem sokolstvu rešeno na ta način, da uživajo ženske popolno enakopravnost v vseh odborih. Sokolice morejo biti — prav tako kakor Sokoli — voljene v odbore žup ter celo tudi v zveze in vsesokolske zveze. Seveda morajo imeti te Sokolice pravo sokolsko izobrazbo.

Kakšne žene naj si izbirajo moški.

Francoski humorist O'Rell svetuje vsem moškim tako-le: Oženi se z zensko, ki se zna prisrčno smejati; ako je njen smeh prisiljen, potem ni priporočljiva soproga. — Vzemi žensko, ki se zadovolji v gleđališču tudi s slabim in cenejšim prostorom, ako so boljši že razprodani. Taka žena te ne bo nikdar mučila s svojo častilakomnostjo in ne bo nesrečna, če bodo drugi zasedli boljša mesta nego ti.— Če srečaš z izvoljenko berača, tedaj je ne jemlji za zeno, ako ga sma tra za lumpa in žganjarja, kajti to kaže, da je dekle brezsrčno in sebično. Preden se ženiš, pozveduj, kakšna je tvoja izvoljenka zjutraj, ko vstane. Če je vesela, živahna in sveža, tedaj se poroči ž njo, sicer ne. Ne jemlji ženske, ki je z domačimi osorna, a s tujci ljubezniva. Pomni, da si za sedaj njen bodoči izvoljenec, ki ga odlikuje danes še s svojo ljubeznijo, a boš spadal pozneje — ko bo pač prepozno — med njene domače in bo ravnala s teboj prav tako, kakor ž njimi. Ne brani se ženske, ki ne beži pred teboj, ako si jo našel slučajno v priprosti domači obleki; na noben način pa je ne jemlji, če te pušča dolgo časa čakati, da se za te naliśpa. Poroči se z deklico, ki rada izkazuje svojim sorodnikom majhne usluge: pripravi očetu pipo, mu pripravlja na pisalno mizo poostrene svinčnike, prinaša materi domačo obleko, ko se vrača domov ter jej pripravi blazino, ako hoče počivati. Skratka: tvoja nevesta naj bo do svojih ljudi ljubeznivo uslužna. Tudi ono dekle smeš vzeti, ki ni zamerljivo in zna prenašati male nagajivosti svojih bratov. Taka žena ti bo dober tovariš, ki pojde s teboj črez drn in strn.

Kakor čudno se sliši, vendar je resnica, da povzroča morska bolezen strašne bolečine ribam, ako jih prevežeš žive na dalji. Baš to je glavni vzrok, da vidimo v naših velikomestnih akvarjih tako redkokdaj ribe iz vročih tropičnih oceanov. Zaman jih obdajajo na prekomorski vožnji z vsemi previdnostmi, zaman jih imajo ve kih, prostornih rezervoarjih, kjer se vzdržuje voda z neskončno pažnjo vedno na isti stopinji gorkote: nič ne pomaga.... Šele nedavno je poizkusil neki ameriški parnik s 400 živimi ribami vožnjo iz Key-Westa (Florida) v New York: nad 100 jih je poginilo med potjo, ostale pa kmalu po prihodu.

Bitka pri Custozzi.

Dne 24. junija je bila obletnica bitke pri Costozzi, ki je — ob nenem z bitko pri kraljevem gradcu — jako pomenljiv mejnik v novi avstrijski zgodovini. L. 1866, je namreč dosegla borba za nadvlado med Avstrijo in Prusijo svoj višek. Zgled Zedinjenja Italije iza l. 1859. se je bil silno odjmil Nemcev in jih navdal z novimi nadami v bodočo veličino. Najbolje je ocenil položaj Bismarck, ko je rekel pruskemu kralju Viljemu: "Zdaj se mora vprašanje prusko-avstrijske rivalitete odločiti na bojnem polju, zakaj drugače se ne da več rešiti." Zato je stopila Pruska, da bi bila mogočnejša in sigurnejša uspeha, v zvezo z Italijo in si zagotavila nevtralnost Francije, t. j. cesarja Nepoleona III. V juniju 1866. se je začela prusko-italijansko-avstrijska vojna, ki se je končala na severnem (češkem) bojišču s porazom Avstrije. Narobe pa je zmagala Avstrija na jugu vsled požrtvovalne hrabrosti hrvatskih in slovenskih čet dne 24. junija pri Custozzi, skoraj mesec dninato, dne 20. julija, pa tudi na morju pri otoku Visu. Ti dve zmagi, ki ju je pripisovati krepkim jugoslovanskim mišicam pa nista mogli izbrisati poraza na severnem bojišču. In tako je morala Avstrija kljub svoji zmtgi odstopiti Italiji Benečijo; njena izguba je bila ne severu še večja, dasi zgolj moralnega pomena: iztisnjena je bila za vse čase iz nemške zveze.... Obletnica Custozze je avstrijskim Jugoslovanom grenak pomnik zaman prelite krvi; vse kar smo dobili za junaštvo padlih borcev, je to, da se jim ne godi nič boljše, kakor Italijanom pred letom 1859. in 1866. pod železno pestjo avstrijskih generalov.

Malokomu so znane tragične razmere, v katerih je preživela Napoleonova mati zadnje dni svojega življenja. Poslednja tri leta je stanovala v podstrešni čumnati palače Pamphili v Rimu. Ena njenih snah je bila avstrijska nadvojvodinja in velikovojvodinja parmska, druga pa hči kralja wuertemberškega. Toda hčere in sinovi so zapustili staro majko. Nje edina družba je bila služkinja in sluga Goachimo Plezza ki mu je prišlo nekega dne na um, da bi kazal mater velikega Napoleona za denar. Dogovoril se je s hotelirji, da so pošiljali tujce k njemu. Kadar se je nabralo večje število zvedencev, je odprl Goachimo sobico ter jim kazal na postelji ležečo bolno starko — Leticijo Ramolino — mater velikega junaka korzičanskega.

Boji v Libiji.

Lahi so sicer s težkimi žrtvami osvojili Tripolitanijo v Severni Afriki, toda domačini ne odnehajo ter se vedno iznova upirajo. Vojna brez konca. Do 80,000 vojakov mora vzdrževati Italija v Tripolitaniji in razne ekspedicije proti upornim rodom nalagajo Italiji skoro neznosna bremena. Zlasti Arabci, ki so izborni jezdeci in so tudi dobro oboroženi, vznemirjajo laško vojskoneprestano. Oaze v libijski puščavi so pribežališča upornikov domačinov, ki se branijo laškega gospodstva. Junaki so ti Tripolitanci saj se bore za svobodo svoje domovine proti tujstvu in tuji lakomnosti. Seveda imajo Lahi moderno orožje, moderne topove in moderne generale, zato so Tripolitanci navadno premagani. V Italiji pa vlada največja nezadovoljnost, ker Libija je že požrla več tisoč laških sinov.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street,
JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREMOG.
Chicago telefon 50 N. W. telefon 215

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v
MOJO GOSTILNO
kjer boste najbolje postreženi.
Fino pivo, najboljša vina in smodke.
Wm. Metzger
Ruby and Broadway JOLIET

TROST & KRETZ

— izdelovalci —
HAVANA IN DOMAČIH SMODK
Posebnost so naše
"The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c.
Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:
108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

ZA
Zavarovanje
proti požaru, mala in velika posojila pojdite k
A. SCHOENSTEDT & CO.
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

R. F. KOMPARE

SLOVENSKI PRAVNIK
ADVOKAT

V So. Chicago, Ills.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

ANTON ZABUKOVEC
BRICK YARD BUFFET
Slovenska gostilna
500 Moen Avenue. Rockdale, Ills.
Chicago telefon 3406.
Kadar se mudite v Rockdalu ste vabljeni, da posetite mojo dobro oskrbljeno gostilno, kjer dobite najboljše domače in importirane pijače.

Metropolitan Drug Store

N. Chicago & Jackson Sts.

Slovanska lekarna

JOHNSONOVI "BELLADONNA" OBLIŽI

Kapitan Žar ali kleč 'v Tihem morju. POVEST.

I.

Na morje!

Sijalo je krasno poletno jutro, ko je stopal še ne šestnajstleten dečko po ozki gozdni poti, ki je peljala od male vasi v gore, ki so se vlekle ob desnem bregu reke Hudson. Na ovinku je postal, si odrezal potno palico od mladega grma in se obrnil, da vidi še enkrat kraj, ki ga je zapuščal. Dosti prijateljev ni imel tam, ni imel ljubeče matere, ki bi ga gojila in hranila, in skrbna očetova roka mu ni kazala poti, po kateri naj bi hodil skozi dolgo življenje. Ni zapustil bratov, niti sester, a očeta, ki je bil vedno osoren in neprijazen ž njim, so mu včeraj pokopali. Culico v roki je korakal zapet drugam in samo ob robu gozda je sedel na kamen, da še enkrat vidi kočo, ki je bila njegovo bivališče.

Dolgo časa je gledal proti malim, z deščicam kritim hišam, solze so mu lile iz oči in padale po bledih licih.

Ali vse mine, bolest in veselje, skrb in žalost. Izjokal se je dečko prav iz srca, se otešil in si oprostil prsi vsega, kar jih je težilo, in česar še niti popolnoma razumel ni. Potem pa je vstal, vrgel zopet culico črez pleča in krepko korakal naprej, kjer so mu novi vtisi kmalu pregnali iz duše žalostne slike in mu posušili solze raz lice.

Ali kam sedaj? Napotil se je iz ameriške naselbine, kamor je prišel njegov oče pred tremi leti iz Kranjskega, da si onstran morja v daljni tuji deželi poišče srečo.

Dečko se je spominjal z žalostjo v duši svoje slovenske domovine, kjer je preživel svoja najkrasnejša, otrožja leta. To so bili časi sreče, ko je sijalo solnce tako lepo, kakor nikoli pozneje, ko so mu solnčni žarki lili radost in veselje v mlado, zadovoljno srce. Po bregovih in poljanah je tekal v krogu svojih tovarišev, ki so se zbirali vsako jutro sredi vasi, ležeče v mirnem gorskem zakotju. V svoji nedolžni razposajenosti niso mislili na drugi dan, da je le trenotek jasen in čist, in je zlato obzorje.

A vstalo je žalostno jutro. Že dalj časa je opažal deček, da pri hiši ni vse v redu. Domačijica, lastnina ngejovih starišev, je bila sicer mala, a jako prijazna. Slamnata streha je krila njegov rodni dom, in na ograjenem vrtcu tik praga so cvetele poletu visoke rože. Negovala jih je njegova mati, preskrbna in tiha ženica, a zadnji čas so bile njene udane oči često polne solz, da so se izlivale po bledem licu. Ob takih časih je hodila na vrtec k rožnim grmom in vračala se je vedno vedrejšega obraza. Potem pa je vzela vedno njega v naročje, in vroče materine solze so mu kapljale na lice.

A tisto jutro mu je ostalo v bridkem spominu. Oče se je navsezgodaj odpeljal od doma, mati se je obračala v stran in tajila solze, ki so ji siloma vrele na dan, ter dušila jok, ki ji je stresal prsi. Deček se ji je približal in vprašal:

"Mamica, kaj vam je, da jokate?".

"Moj ljubček, ako ti tudi povem, ne boš razumel." In zopet je glasno zajokala. Dečku ni šlo v glavo, kako bi tega ne mogel razumeti, kar mamico tako žalosti. Zato je nedolžno omenil:

"Zakaj ne? Ali je vrana odnesla piščeta?"

Na otročje vprašanje pa se je materi razjasnilo lice, objela ga je, in v smehu so ji sipale solze.

"Vse večja nasreča nas čaka. Prodano nam bo vse. Še danes pridejo možje iz mesta, da vse popišejo in precenijo. Vse pojde na dražbo, in hiša, hlev, v hlevu kravica, vrt in njiva, vse nam bo prodano."

"Zakaj? Saj je vendar naše!" Deček je zajokal in spregovoril nevede veliko očitanje zoper ljudi, ki mu hočejo vzeti očetov dom.

"Bilo je naše. Sedaj je vse zadolženo. O, kako smo nesrečni!"

Bilo je dopoldne. Solnce je teklo enakomerno svoj pot po visokem nebeškem polju, ko so ljudje od vseh strani napolnili vrtič pred dečkovim domom. Pel je boben, in ne kčlovek v dolgem, rjavem plašču je izklicaval cene in se drl na vse pretege. Popoldne se je vrnil oče, bil je ves upehan in potrt. Z materjo sta dolgo govorila; razumel je le toliko, da hoče oče nekam stran. "Tukaj še pošteno umreti ne moreš!" Te besede je slišal zaporedoma. Ko je šlo zvečer solnce za goro je obsevalo tožno z zadnjimi žarki malo kočo, v kateri so trije stanovalci obžalovali izgubo svojo in se poslavljali za vedno od rodnih tal.

"A kaj bo z našim Borisom?" se je obrnila dečkova mati k možu.

Oče je gledal v kot, potem se ozrl nanj in temno rekel: "Kaj bo z njim, ve samo Bog. Hujše se mu ne more goditi, kakor se je meni."

Deček še ni čutil kako velik, odločilen hip je prišel, ko se je odpravljal v tuji svet. Nastopili so vsi trije potovanje, najprej po železnici, kjer jih je čakalo nebro neprijetnosti. Predno so stopili na ladjo, je Borisova mati vsled vednih skrbi, žalosti in strahu pred bodočnostjo tako oslabela, da se je bilo bati za njeno življenje. Na morju pa je nevarno zbolela. Tresla jo je mrzlica, in začelo se ji je blesti v glavi. Vedno je klicala Borisa in jokala obupno in pretresljivo.

'Ti moj golobček, ti beli golobček", je klicala sina. 'Zleti na moje srce! Razkljuvala si bom prsi, dam ti piti svoje srčne krvi, da ne umrješ gladu in žeje...."

Božala ga je po laseh in blagoslavljala s tresočo roko. A bolezen je vedno bolj napredovala, in tretji dan vožnje po morju je umrla. V zadnjih trenotkih pred smrtjo se ji je povrnila zavest; ni več jokala, temveč le s tihim glasom govorila Borisu, naj bo vedno, kjerkoli bo v življenju, priden in pošten. Vedno naj ostane veren zvest sin svoje domovine. Svet naj mu bo spomin njegovih očetov, ter naj nikdar ne pozabi svoje slovenske domovine, one zemlje, ki je bila raj njegove mladosti. Vedno tišje so postajale njene besede, in ugasnila je mirno, brez smrtnega boja. Zaprle so se ji oči in več niso spregledale. Boris je izgubil mater. V dno mladega srca ga je to pretreslo, in sedaj je prvikrat začutil v življenju, kaj je gorje, ki mu ni leka na vesoljnem svetu. Bil je še otrok, a že je vedel, da je nenadomestljiva ta njegova izguba, in bol njegova je rastla. In kako bolno, pekoče je bilo čustvo, ko so drugi dan po smrti zavili mornarji mrtvo truplo v vrečo in po kratkem govoru ter cerkvenem blagoslovu, ki ga je opravil navzoči duhovnik, spustili v morje. Jokal je neutolažljivo in naslanjaje se na očeta gledal solznih oči v mrzle, zelene valove, ki so peneč se in šumeč objeli v svoje naročje njegovo nesrečno mamico.

Ostal je sam z očetom, ki je postajal vedno črnejši. Stopili so na ameriška tla, in začela se je borba za vsakdanji kruh. Prve dni še ni bilo sile novima Američanoma, a treba je bilo iti takoj za službkom. Na severu Združenih držav so odkrili tedaj nov rudokop, in od vseh strani sveta so drli podjetni in srčni ljudje, da si nabero hitro bogastva. Tudi Borisov oče jo je mahnil v ono smer, odkoder so prihajali glasovi o čudovitih podzemljskih zakladih. Prišel je tja, a spoznal takoj, da priti do premoženja ni tako lahko. Za to je treba premetenosti, zvijač, katerih ni zmožen preprost pošten človek. Sreča mu ni bila mila; kamorkoli se je obrnil, že ga je kdo izpodrinil. Vsled vednih neuspehov mu je upadel pogum, izgubil je veselje do dela in življenja. Ko je umrl, ni zapustil sinu ničesar. Žalost vsled neizpolnjenih nad in upov ga je gnala v grob.

Po smrti očetovi ni vedel Boris nikamor; samo proč je hotel, kam, to mu je bilo vseeno. Prišel je kmalu na široko cesto in se ogledal, kje je pravzaprav, kam ga pelje pot. Popolnoma zadovoljen je bil ob pogledu, da ima lepo reko Hudson na svoji strani in da gre ob njej navzdol. Kako brzo so plavali čolni s svojimi snežno-belimi jadri po blesteči se reki! O, kako lep je bil razgled, ko je stopal poleg njih po prašni cesti.

'Tudi jaz bi se peljal rad na takšni ladji," je dejal poltiho zase in se skoro ustrašil, ko je zaslišal tik zraven sebe besede: "Zakaj pa ne?" Tako zatopljen v misli je bil, gledaje na raznovrstne ladije, da ni niti opazil pomorski oblečenega moža, ki je sedel na hrastovem deblu poleg pota in opazoval z daljnogledom ladje, ki so plule po reki ali se zibale, zasidrane na valovih.

"Zakaj pa ne dečko?" je ponovil mož. Obstal je skoro prestrašen pred njim in mu pogledal v lice.

"Ako ima človek veselje do slane vode, ne sme bežati pred njo in laziti po suhem; to ni nikoli dobro."

"Ali jaz sem se hotel samo po reki navzdol peljati, da pridem hitrejše z mesta", je rekel dečko.

"Torej samo kot popotnik", je zaklical zasmehljivo pomorščak, "samo kot popotnik? A, vraga, mislil sem boljše o tebi! Kakšen rojak pa si?"

'Slovenec!"

"In kako ti je ime?'

"Boris Draginič.'

"Kdo so tvoji stariši?" je vprašal mornar dalje, ki se je zanimal za mladeniča.

"Mrtvi so, oba sta mi umrla", je rekel Boris žtlostno; "očeta so mi še-le včeraj pokopali!"

"In ti hočeš sedaj v daljni svet? In morda niti ne veš kam?" je nadaljeval mornar in položil Borisu, ki je žalostno povesil glavo, roko na ramo.

Dečko je vzdihnil, ker so mu tujčeve besede vzbudile žalostni glas v prsih. Mornar pa je čutil da je zadel pravo, in smehljaje se nadaljeval: "Glavo pokonci, moj dečko, glavo pokonci! Za dežjem pride vedno solnce, pravi star, dober pregovor, in noben veter ni tako slab, da bi komu ne koristil. — Ali vidiš tu spodaj ono lepo ladjico z belim robom ob krovu? Na njej se lahko pelješ, če te veseli. Ali ne kot malovreden popotnik, temveč kot vrl mornar, kakršen še lahko postaneš.

"Ali jaz se prav nič ne spoznam na morju", je rekel Boris, pol v strahu pol v veseljeu. Zunaj v širnem svetu med samimi tujci nas že vsaka najmanjša nada do zaslužka pomiri in vzbudi v srcu sladek pokoj. Tu pa se je odklenilo pred njegovo dušo nenadoma jasno obzorje in kazalo stezo njegovemu življenju, na katero še ni mislil doslej, ki pa ima toliko vabljivega za mlado slce. Saj tako je z nami, zlasti kadar smo še mladi; vsak, tudi najtežavnejši stan nam kaže samo svoje solnčne strani, ako si ga želimo.

In prav tako je z morjem. —Ako stojimo na bregu in vidimo srebrno se blesteča jadra švigati po širni modri plani, se vtopimo v življenje onkraj morja, kamor prijadra čolnič in se ustavi v luki, ob senčeni od velikih palm. Domišljija nam pričara pred oči divje rjavokožce, ki radovedni privro od vseh tsrani, prineso raznih stvari in jih zamenjavajo s pisano drobnjavo, ničvrednim steklenim blagom, ki ga opazijo pri nas. In potem začne nemirno biti srce v prsih in na tihem si mislimo: "O, ko bi se mogel popeljati čez prostrano, lepo morje v tuje, krasne dežele! O, kako divno mora biti se zibati in plesati na valujočem morju!'

A v bližini? Ali, tedaj skopni malone vse skupaj, in začetkoma tako blesteče strani mornarskega življenja so nazadnje podobne malim kresnicam v temnem grmovju ali morski vodi, ki se v temni noči svetlika in žari, a če jo zajamemo v majhno vedro, se spremeniv motno tekočino. Veličastna ladja puhti od blizu naprijeten vonj po smoli, na krovu leže razmetane vrvi kosi lesa, in zibanje ladje postane mučno in strašno, da človek nehote zaželi trdnih tal po nogami.

Boris pa do sedaj še ni videl tega temnega ozadja, morje mu je še bilo skrivnostna uganjka, in čim dalje je opazoval ladjo, tem bolj ga je vabila k sebi, da bi odplul na nje z razpetimi jadri in v širni svet.

"Ali jaz se prav nič ne spoznam na morju", s temi besedami je povedal, da bi se vseeno ne branil zaplavati po sinji poljani.

"Se že naučiš, moj dečko", se je smejal pomorščak in ga potrkal še enkrat po rami. "Se že naučiš, kakor so se naučili drugi, ki so imeli manj srčnosti kakor ti in tudi niso nič poznali morja, a so postali vrli morski mladenči. Na svetu se lahko všega naučiš, in biti mornar, ni nikaka umetnost, čeprav se je treba s početka oprijeti z obema rokama. Ali življenje je veselo zunaj na morju, življenje, ki ti bo ugajalo! In ko boš pol leta pri nas, niti ne boš hotel več na suho. No, ali greš z menoj?"

Boris je pogledal možu v oči in si ogledal natančnejše njegovo postavo. Oozdaj je opazoval samo ladjo, belo ladjo, ki je imela postati njegov novi dom.

Bil je široke, krepke postave; oblečen je bil v navadno mornarsko obleko, višnjev jopič, široke bele hlače in pokrit z nizkim, širokokrajnim klobukom, na katerem je frfotal črn trak. Široko obličje je kazalo, da je mož odkrit in pošten, in res se mu ni mogla obetati nobena korist, ako privabi dečka. Zdelo se je, da se morna na tihem smeje, ker je Boris tako dolgo odlašal z besedo. Ali mož od sinjega morja ne sme misliti, da je boječ, in hitro je bil sklep storjen.

"Dobro", je zaklical in udaril v ponujeno mu desnico mornarjevo, "dobro' mornar bom in grem z vami na morje, ako vam je všeč. Zamudim tako nič ne na suhem", je pristavil tiho — "in čimprej pridem od tu, boljše je."

"A tako! Ali se koga bojiš, moj dečko?" se je zasmejal oni in mu čvrsto stresel desnico. "Nič se ne boj, nikdo ti nič ne more, ako je stari Tomo Žar s teboj."

"Ne, ne", zakliče Boris, ki se je resno prestrašil, da bi mogel njegov novi gospodar misliti kaj slabšega o njem — "ne, nikdar še nisem napravil nič hudega, vsakemu človeku pogledam lahko prosto v obraz."

"Tako?" mu reče mornar in pogleda ostro v oči, kakor bi mu hotel s pogledom preiskati srce. Boris ni odmaknil pogleda, njegove čiste, modre oči so zrle trdno in zvesto mornarju v temno oko.

"Prav torej, moj dečko!" je dejal končno Tomo Žar; tako namreč se je imenoval. "To je bilo odkritosrčno povedano, in upam, da postaneva še dobra prijatelja. Sedaj pa z menoj", je pristavil in premeril hitro s steklom še enkrat okolico.

"Pojdiva, čes je, da vzdignemo sidro; moj krmar mi je dal že dvakrat znamenje, naj grem na krov. Torej, Boris, še enkrat si oglej ta kraj, potem ga ne dobiš tako hitro pred oči. Videl boš le sinje morje, predno dosežemo kak pristan."

"In kje je cilj našemu potovanju?" je vprašal Boris radovedno.

"ajprej gremo proti Braziliji, kamor peljemo tovor in potem skozi Tiho morje proti vzhodno azijskim lukam, kjer naložimo raznovrstnega kupčijskega blaga."

"Proti Braziliji!" Bilo je, kakor bi električna iskra prešinila mladeniča po vseh udih, tako ga je prevzela beseda: "Brazilija!" Doma je imel staro knjigo, v kateri je bila popisana vožnja v Brazilijo in čudoviti dogodki v etj deželi. Žato se mu je zdela najlepša dežela na svetu, katero si je pred stavljal v mladostni sveži domišljiji. In ravno sedaj, ko je stal na pragu in ni vedel, kam bi obrnil korak, ga je dobra sreča pripeljala na tir, ki si ga je želel najzgodnje mladosti. Nenadoma je stala bodočnost pred njim, vsa obsijana od vedrega, svetlega solnčnega sija, vsa gorka in vesela, a pred pičlo uro je bila še vsa zastrta od temnih oblakov. Zato je sledil svojemu voditelju z lahkimi koraki po obrežju navzdol in kmalu nato je stopil v čoln, ki ga je pripeljal na prijazno, nepreveliko ladjo.

(Dalje prihodnjič.)

DENAR V STARO DOMOVINO

to je: v Avstrijo in Nemčijo, se zdaj ne more pošiljati.

Pošljemo pa denar vojnim ujetnikom in drugim v

ITALIJO, RUSIJO IN FRANCIJO

istotako v one kraje na Primorskem, ki so zasedeni od Italije.

Kadar pošljete denar, priložite tudi naslov, ki ga je prejemnik sam napisal, da se preprečijo morebitne pomote.

AMERIKANSKI SLOVENEC,
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. Joliet, Ill.

NAPRODAJ. — VEDNO SE PRItožujete zoper draginjo. Kupite posestvo od nas, pa si boste pridelali dovolj krompirja, zelenjave in drugih stvari. Imeli boste lahko kokoši in sveža jajca, a obenem delate lehko v mestu in živite po mestno. Prodamo 2. nadstropno hišo 7 sob in loto 100X300, eno hišo 6 sob loto 100X300 in eno hišo 4 sobe s loto 57X132. Na loti je gas in elektrika in blizu kare. Več pove Anton Težak, 211 Jekson Str.
(62-70.

Kadar rabite obleko, se oglasite pri nas, ki vam skrojimo isto po pravi meri. Mi delamo fine obleke po $15 IN VEČ. Istotako popravljamo, čistimo in gladimo moške in ženske obleke. **G. R. KARLING, krojačnica,** 509½ Cass St., Joliet, Ill.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(The Holy Family Society)
štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1917.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino.

To društvo ima že nad $2,100.00 v bolniški blagajni in je v edenindvajsetih mesecih plačalo nad $2706.50 bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu $3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za $12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za $10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za.....$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za $7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za $10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za $10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za $9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za.....$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za $6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za $7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za $6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po.....75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

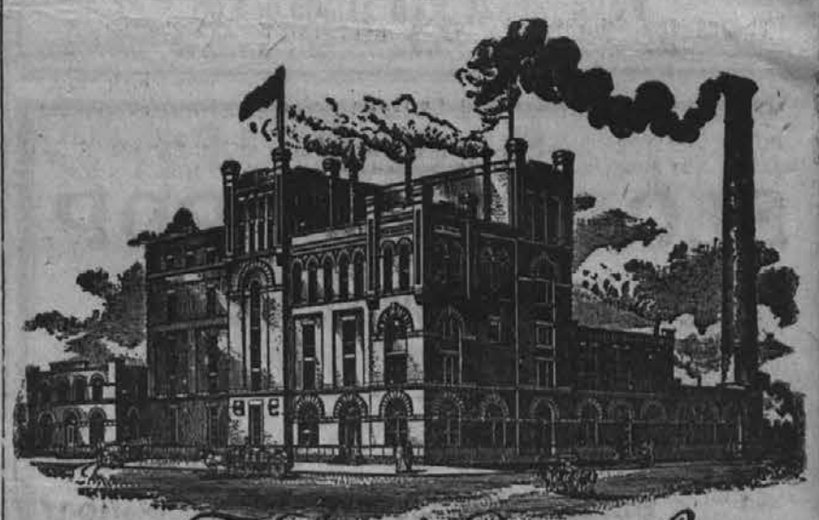

Fred Gehring Brewing Co
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.... Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.